Maratha Vidya Prasarak Samaj's

ARTS & COMMERCE COLLEGE, VADNER BHAIRAV

Tal. Chandwad, Dist. Nashik, Pin – 423111

Affiliated to S.P.Pune University, Pune

(ID No-PU/NS/AC/142/2009)

ISO 9001: 2015 Certified

Website – www.vadnercollege.ac.in E- Mail – iqac.vadnercollege@gmail.com

3.2.1.1. Number of research papers in the Journals notified on UGC website during the last five years

Sr.No.	Name of Research Paper	Academic Year
1)	Mahatma Gandhi Rashtriy Gramin Rojgar Hami Yojna (MANAREGA) Ek Drukshap	2015-16
2)	Make in India Human Resource Development	2015-16
3)	Bharatatil Parkiy Bhandval Guntvnuk	2015-16
4)	Contribution of Agriculture in Making India	2015-16
5)	Contribution of Agriculture in Making India	2015-16
6)	Dr.Babasaheb Ambedkaranchya Arthik Vicharanche Adhunik Kalatil Mahatv	2016-17
7)	Dr.Babasaheb Ambedkaranchya Lokshahi Vishayak Vicharanchi sadhyakaline Upyuktta	2017-18
8)	Bhartiy Nivadnuk Prakriya-Vikas Ani Sudharana	2017-18
9)	Impact of GST on India's Foreign Trade	2017-18
10)	Bhartiy Nivadnuk Prakriyat Adhunik Sadhanancha Vapar	2017-18
11)	Matdarachya Vartanavar Prabhav Taknare Ghatak	2017-18
12)	Impact of GST on India's Foreign Trade	2017-18
13)	Media Psychogy	2018-19

AY-2015-16

ISSN 2229-4406

International Registered & Recognized
Research Journal Related To Higher Education for all Subjects

UNIVERSAL
RESEARCH ANALYSIS

EDITOR IN CHIEF
Dr. BALAJI KAMBLE

INDEX

Sr. No.	Title of Research Paper	Author(s)	Page No.
1	An Assessment of Maharashtra Employment Guarantee Scheme as A Tool of Poverty Alloviation	Dipak Chaudhari, Dr. Ashok Khachane	1-7
2	India's Trade with Saarc Countries	Kirankumar D. Thorat	8-11
3	Inflation : A Challenges Before Indian Economy	Dr. Suhas Avhad, Mohan B. Shinde	12-16
4	महाराष्ट्रातील सहकारी चळवळ व ९७ वी घटना दुरुस्ती	डॉ. सुहास आव्हाड	17-19
5	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना (मनरेगा) - एक दृष्टीक्षेप	दत्तात्रय धनू गव्हाणे	20-22
6	अनुसूचीत जातीच्या समस्या	कविता होन	23-25
7	भारताच्या आर्थिक विकासात परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणुकीची भुमिका	डॉ. आर. के. दातीर, विनायक त. खातळे	26-29
8	महाराष्ट्रातील पंचायत राजची ५० वर्ष	सुहास सुदाम क्षिरसागर	30-32
9	ज्येष्ठ नागरिकांची लोकसंख्येतील वाढ व समस्या	डॉ.प्रमोदिनी कदम, मंगल जगताप	33-36
10	स्वातंत्र्योत्तर काळातील शेतीची वाटचाल	बाळासाहेब जयराम जाधव	37-41

Vol. II, Issue : XI
UNIVERSAL RESEARCH ANALYSIS
IMPACT FACTOR 1.0086
ISSN 2229-4406
Sept. 2015 To Feb. 2016

5

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना (मनरेगा) - एक दृष्टीक्षेप

दत्तात्रय थनू गव्हाणे
संशोधन केंद्र, पदव्युत्तर अर्थशास्त्र विभाग,
स.म. भा.स. थोरात महाविद्यालय,
संगमनेर, जि. अहमदनगर.

Research Paper - Economics

भारतीय अर्थव्यवस्थेचे स्वरुप कृषीप्रधान, ग्रामीण अर्थव्यवस्था म्हणून ओळखले जाते. भारतातील प्रमुख व्यवसाय शेती असून उपजिविकेसाठी आणि रोजगारासाठी जवळपास ७०% लोकसंख्या शेतीक्षेत्रावर अवलंबून आहे व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण ७२.१८% एवढे आहे. त्यामुळे आर्थिक योजनांचे व आर्थिक विकासाचे दिर्घकालीन उद्दिष्ट 'समतोलीत समन्वय विकास' हेच साध्य केल्याशिवाय खऱ्या अर्थाने देशाचा सर्वांगीन विकास होऊ शकत नाही. भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या विकासातील प्रमुख अडथळे विस्फोटकरित्या वाढणारी लोकसंख्या, अपुरे भांडवल व भांडवलाची कमतरता, तंत्रज्ञानाचा मागासलेपणा, दारिद्र्य, बेकारी, इ. आहेत. त्यापैकी बेरोजगारी व दारिद्र्य यात जवळचा समसहसबंध असल्याचे अनेक संशोधनावरुन स्पष्ट झालेले आहे. आर्थिक नियोजनाची जवळपास ६४ वर्षे पुर्ण होऊनही दारिद्र्य आणि बेकारी या समस्या आव्हान म्हणून समोर उभ्या आहेत. आर्थिक नियोजन काळात दारिद्र्य व बेरोजगारीची समस्या सोडविण्यासाठी सरकारने सातत्याने वेगवेगळ्या योजना व कार्यक्रम आखून त्या राबविण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात खर्च केल्याचे आढळून येते. तरीपण भारतीय अर्थव्यवस्थेपुढे या समस्यांचे अपेक्षीत उद्द्रिष्ट साध्य होऊ शकले नाही.

भारतीय अर्थव्यवस्था ही कृषीप्रधान ग्रामीण अर्थव्यवस्था आहे. भारतातील एकूण लोकसंख्येपैकी ७२.१८% लोकसंख्या खेड्यात राहते. त्यांच्या उदरनिर्वाहाचे शेती हे प्रमुख साधन आहे. आर्थिक विकासाच्या प्रक्रियेत बेकारी व दारिद्र्यनिमुर्लन यासाठी अनेक योजना व

ISSN 2229-4406
Sept. 2015 To Feb. 2016

कार्यक्रम राबविले गेले. तरीपण ग्रामीण भागातील एकूण लोकसंख्येपैकी जवळपास १०% लोक बेकारीच्या अवस्थेत आढळून येतात. ग्रामीण बेकारीचे स्वरुप व व्याप्ती विचारात घेता ही एक ज्वलंत समस्या मानली जाते. ग्रामीण भागातील अकुशल मजूर, कुशल मजूर, भूमीहीन शेतमजूर यांचे प्रश्न सोडविण्यासाठी भारत सरकारने ग्रामीण श्रमिकांची आर्थिक व सामाजिक सुरक्षा म्हणून "मनरेगा" या योजनेकडे पाहिले आहे आणि देशातील विशेषत: ग्रामीण भागातील असंघटीत श्रमिक या घटकाला उत्पन्नाचे साधन प्राप्त करुन देऊन विकासाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्याच्या प्रमुख हेतूने ही योजना सुरू केली. त्यामुळे "कामासाठी धान्य" आणि "संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना" व इतर काही योजनांचे विलीनीकरण करून ग्रामीण बेकारीचा प्रश्न, भूकमारी, दारिद्र्य या समस्येवर मात करण्यासाठी केंद्र सरकारने महत्वकांक्षी "राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेचा" शुभारंभ २ फेब्रुवारी २००६ रोजी पंतप्रधान मनमोहन सिंग यांच्या हस्ते आंध्र प्रदेशातील अनंतपूर जिल्ह्यात केला. या योजनेच्या प्रथम टप्प्याच्या (२००६-०७) दरम्यान देशातील २७ राज्यातील निवडक २०० जिल्ह्यांत या योजनेची अंमलबजावणी केली. यात सर्वात जास्त २३ जिल्हे बिहार राज्यातील तर गोव्यातील कोणत्याही जिल्ह्याचा समावेश केला नाही. या २०० जिल्ह्यापैकी १५० जिल्हे असे होते की, त्यात "कामाच्या बदल्यात धान्य" योजना पूर्वीपासून राबवीली जात होती. परंतू ग्रामीण विकासाच्या आणि बेकारी व दारिद्र्य निर्मूलन योजनांची अकार्यक्षम अंमलबजावणी, अपूरी प्रशासकीय यंत्रणा, लाचलुचपत, इ. मुळे अपेक्षित उद्दिष्ट साध्य होऊ शकले नाही.

आजही ग्रामीण बेकारीचे प्रमाण ९.४% आहे आणि दारिद्र्याचे प्रमाण ३७.२% आहे. या सर्वांचा विचार करुन "कामाच्या बदल्यात धान्य" आणि "संपुर्ण ग्रामीण रोजगार योजना" यांचे विलीनीकरण करुन १ एप्रिल २००८ पासून ही योजना संपुर्ण देशासाठी लागू केली.

या योजनेअंतर्गत निवडलेल्या जिल्ह्यातील ग्रामीण भागातील प्रत्येक कुटुंबातील एका व्यक्तीला वर्षातून कमीत कमी १०० दिवस अकुशल रोजगाराची संधी उपलब्ध करुन देण्याची हमी दिली. या योजनेअंतर्गत रोजगार पुरविलेल्या व्यक्तीला त्या राज्यातील शेतमजूरांसाठी अधिसूचित केलेल्या किमान मजूरी दराइतके वेतन दिले जाते. या योजनेअंतर्गत २०११-१२ मध्ये वास्तविक मजूरीचे दर रू.१२० पर्यंत वाढविले आहे आणि सध्याचा मजूरीचा दर रू.१२२ बिहारमध्ये, हरियानात रू.१९१ तर महाराष्ट्रात रू.१४५ आहे.

या योजनेअंतर्गत दिले जाणारे मजूरीचे दर भूमीहीन शेतमजूरांच्या उपभोक्ता किंमत निर्देशांकावरुन निश्चित केले आहे. २००६ पासून डिसेंबर २०१२ पर्यंत या योजनेवर १२ लाख १ हजार कोटी रू. खर्च केले गेले आणि १३४८ कोटी श्रम दिवसांचा रोजगार उपलब्ध

करुन दिला. एकूण रोजगार उपलब्ध करुन दिलेल्या श्रम दिवसापैकी अनुसूचित जाती - जमातीच्या लोकांना ५१% तर महिलांना ४७% रोजगार उपलब्ध करुन दिला आणि याअंतर्गत १४७ प्रकल्प पूर्ण केले. २०१३-१४ च्या अंदाजपत्रकात या योजनेसाठी केलेली तरतूद ३३ हजार कोटी रू. एवढी आहे.

संदर्भ सूची

१. ग्रामीण विकास मंत्रालय, भारत सरकार, २०१२ "मनरेगा समीक्षा -२०१२" दिल्ली, ओरिएंट ब्लॅक्सवन.
२. दत्त गौरव आणि महाजन आश्विनी ,२०११ "भारतीय अर्थव्यवस्था " दिल्ली, एस.चंद.
३. आगलावे प्रदिप , २००० "संशोधन पद्धतीशास्त्रे व तंत्रे " नागपुर, विद्या प्रकाशन.
४. ग्रामीण विकास मंत्रालय, भारत सरकार, २०१४ "महात्मा गांधी नरेगा - प्रतिवेदन".
५. प्रतियोगिता दर्पण, २०१० " भारतीय अर्थव्यवस्था अतिरिक्तांक".
६. प्रतियोगिता दर्पण, २०१२ " भारतीय अर्थव्यवस्था अतिरिक्तांक".
७. देशमुख राम, २००५ "मुलभूत सांख्यिकी " नागपुर, विद्या प्रकाशन.
८. रारावीकर यशवंत, गोडबोले वि.ज., बोर्जेस जॉन्सन, २००८ "डायमंड अर्थशास्त्रकोष", पुणे. डायमंड पब्लिकेशन्स.
९. दैनिक सकाळ, लोकमत, लोकसत्ता.
१०. Stephanie Gimenez Stahlberg, "India's Latest and Largest Workfare Progamm : Evaluation and Recommendations"
11. www.rural.nic.in
12. www.nrega.nic.in
13. www.censusindia.gov.in
14. http://planningcommission.nic.in/
15. http://nashik.gov.in/htmldocs/nicnsk.html

ISSN 2229-4406

ISSN 2229-4406

Published, Printed, Owned by Sow. Mahanada Balaji Kamble & Edited by Balaji Kamble & Printed at Jyotichandra Offset Printing & Binding & Published by Jyotichandra Publication, Gyandev-Parvati, R-9/139/6, Near Vishal School, L.I.C. Colony, Pragati Nagar, Latur, Dist. Latur - 413 531 (M.S.) India.

Editor In Chief Dr. Balaji Kamble, Mob. No. 9423346913

ISSN-2350-0395

SHODHPARV
शोधपर्व

VOLUME - III | SPECIAL ISSUE-V | FEBRUARY - 2016

INTERNATIONAL RESEARCH JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

STATE LEVEL SEMINAR
ON
MAKE IN INDIA : PROBLEMS AND PROSPECTS

ORGANIZED BY

DEPARTMENT OF ECONOMICS

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

ARTS AND COMMERCE COLLEGE, KHEDGAON, TAL. DINDORI, DIST. NASHIK - 422 205.

Ph.: 02557 - 235183 • Email : acckhedgaon@rediffmail.com

Index

Sr. No.	Title of the Paper	Author	Page No
1	Foreign Direct Investment in Retailing	Dr.A.H.Saoudager	1
2	FDI and Indian Agriculture	Dr. R. G. Rasal	6
3	Foreign Direct Investment in India	Prof. Samuel Rao	10
4	FDI & Growth Retailing in India	Dr. D.R. Bachhav	12
5	Black Money in India – A Conceptual Analysis	Dr. B. D. Khedkar	17
6	Analysis of Startup India Campaign	Dr.R.M.Chintamani	22
7	Foreign Direct Investment in Indian Agricultural Sector	Dr. Pagar Sudhakar K.	26
8	Make In India: A Boost to the Manufacturing Sector	Dr. Narayan N. Gadhe	32
9	Prospects of Manufacturing Sector through Make in India	Dr. Ashalata Sonawane	35
10	Make in India : A Project of Change India	Dr.Amol Gaikwad	41
11	Indian Agriculture : An overview	Dr. Kshirsagar H.M.	44
12	Export of Tomato Ketchup & Economic Development	Dr. Krishna Shankar Shahane.	48
12	The Communication System in India	Dr. Pankaj Tryambak Nikam Dr. Manoj Vitthal Jagtap	51
13	Make in India	Dr.Surajkumar S. Prasad	54
14	New Industrial Policy & Make in India	Prof.Manisha K. Aher	60
15	Resent Trends in Banking Sector Reforms	Bahekar Pratibha Ambadas	66
16	Role of Make in India in Defense Manufacturing	Smt. Sunita Ahire	70
17	Tourism Development & Make in India	Prof. Patil Nayana Bhimrao	77
18	Make In India - Human Resource Development	Prof. D.D.Gavhane Prof.S.P.Bhosale	82
19	Inflation in India - The failure to control black money	Dr. D.R.Bachhav Ashwini Ashok Deshmukh	84
21	Make in India: can boost Indian wine industry	Mr. Rajendra Shankar Shahane	87
22	Digital Women Entrepreneurial Performance in India	Dr. Thore Shivaji Dattatraya	90
23	Make In India New Trend's of Economic Development	Dr. Mangesh Ramesh Bhavsar	94
24	'Make In India'- Challenges and Job Opportunities	Dr. B. D. Khedkar Prof. D. H. Bhagure	101

25	Role of Human Resource in "Make in India	Prof. Harshali B.Kothawade	105
26	Recent Trends in Indian Economy	Prof. Ramdas Trimbak Tuplondhe	108
27	Make in India	Prof.Smt. Anita B. Derle	112
28	"Make In India"- A Boost to the Manufacturing Sector.	Prof. Ahire Rajendra Tulshidas	117
29	Contribution of Agriculture in Make In India	Prof. Nishant D.Wadghule Prof. Manisha M.Bhosale	121
30	Foreign Direct Investment in India	Prof. Ashwini Jagannath Kale	123
31	Policy on Black Money in India	Prof. CA. Trupti Gamaji Deore	126
32	Make in India – Impacts on marketing growth	Prof. Ashwini U. Nirgude	134
33	मेक इन इंडिया ते मेड इन इंडिया	प्रा. डॉ. सुनील पं. उगले	138
34	मेक इन इंडीया : समस्या आणि भवितव्य	प्रा.डॉ.डी.एन.कारे	147
35	रिटेल क्षेत्रात विदेशी गुंतवणूकीचे होणारे परिणाम	प्रा. जाधव रुपाली मधुकर	153
36	भारताचे विदेशी व्यापार धोरण - २०१५ ते २०२०	प्रा. पंकजकुमार सुरेश गांगुर्डे	155
37	शेती आणि ' मेक इन इंडिया '	श्रीमती.डॉ.एस.ए.गायकवाड	157
38	भारताच्या विकासातील आर्थिक समावेशन योजनेचे योगदान	श्री. दिपक विश्वनाथ डोखळे	160
39	भारतीय अर्थव्यवस्थेतील प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणुक	डॉ.जयश्री पंढरीनाथ जाधव	163
40	ग्रामीण विकासातून संपन्न भारत	डॉ. अनिल ना. पाटील प्रा. विनायक तु. खातळे	166
41	भारतातील परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक :- सद्य:स्थिती	प्रा.गोरक्षनाथ रामदास पिंगळे	172
42	कृषी क्षेत्राच्या माध्यमातुन 'मेक इन इंडिया' चे यश	प्रा. ए. एस. खालकर	177
43	भारतातील अर्थिक मंदी आणि काळा पैसा शाप की वरदान	प्रा. डॉ.एस.वाय.पाटील	179
44	मेक इन इंडिया	प्रा.कृष्णा रावा पाडवी	188
45	अनूसचित जातीमधील दारिद्रय : विश्लेषणात्मक अभ्यास	प्रा. शिंदे सुरेश सुकदेव	192
46	मेक इन इंडिया :मागसवर्गीय उदयोजकांना संजवनी आणि बेरोजगारांना मिळणार रोजगार	प्रा.डॉ.एस.के.पगार बाळासाहेब छबुजी आहेर	195
47	उत्पादन क्षेत्र आणि मेक इन इंडिया	प्रा.श्रीमती अश्विनी पी.निसाळ	197

ISSN-2350-0395

Volume-III, Special Issue-V (February- 2016)

Make In India - Human Resource Development

Prof. D.D.Gavhane
Prof.S.P.Bhosale
Arts, Commerce & Science College, Manmad

Introduction :

The human resource development is combination of different concepts. HRD is based on basically three concepts. These are as follow –

1. Skill
2. Potential and ability to growth
3. Change and development

HRD is the process of increasing knowledge, skill, capabilities and positive work attitude and value of all the people working at all level in business undertaking.

The development aspect of HRD in emphasis on the discovery and maturity of human potential. HRD is phenomenon where individual inner urge, his potential and capaciousness are to be developed as to make her capable for not only original goals but also social goals.

A country may have abundant resource but it cannot make rapid economical and social advancement unless it happens to posses who are inventive and having develop necessary skill and ability.

For development of any organization human resource cannot be ignored if it's wants increases its economic validity. By investing more on human resource over the year the country has gain rapid growth.

Human being become human resource when properly trained, developed and learn the abilities.

There can be no economic growth and development without human development. Make in India motivate manufacturing and other sector. Its focus on zero defect product and beat the China and United State economy. It all can be achieved only through development.

Learning and development go hand in hand, proper learning facilitate the overall development. Each sector requires certain unique skill and abilities.

Activities that can gain interest on the part of workers include employee participation committees, task force efforts, and training programs, opportunities of outside education, newsletters, contests, and development.

The relationship between development and productivity can be summarized as that productivity is directly linked to development, in turn, dependent on productivity.

Sustainable development of employee can be hypothesized as a key contributor to workers productivity. Economic result are not produced merely by economic forces but the are essentially human achievement. Thus human being are consider as the most useful and valuable resource. Human being are having power to think, to work and develop. Human being are having unique set of qualities which cannot be posse by the any other resource. A country lives, develop and gain recognition through its people. If nation want to become strong, its focus on development of its human resource.

India is a large country and has huge potential to become a strong and modern nation with large natural resources and huge population. Every human being have ability and potential to do remarkable thinks if they are provided with opportunity and favorable climate then dreams become reality.

Conclusion :-

Make in India dream become true when the entire sector will find out their required potential and skill and fulfill them with proper development programs. Which create a enthusiasm and zeal in new blood of country.

Reference :

1. www.makeinindia.com
2. " Role of MGNREGA for Empowering Rural India", Divya Distribution, 2015.page. No-447
3. The times of India
4. Loksatta.

ISSN-2350-0395

'शोधपर्व' या त्रैमासिकाचा हा विशेषांक मालक, प्रकाशक, मुद्रक व संपादक डॉ. दिलीप पुंडलिक पवार यांनी खुशी डिटीपी ॲण्ड प्रिंटर्स, पंचवटी, नाशिक येथे छपाई करून कला आणि वाणिज्य महाविद्यालय, खेडगांव, ता.दिंडोरी, जि.नाशिक येथे प्रकाशित केला.

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

ARTS & COMMERCE COLLEGE

KHEDGAON, TAL- DINDORI, DIST- NASHIK

TO DAYS STATE LEVEL SEMINAR ON

"MAKE IN INDIA : PROBLEMS & PROSPECTS"

Certificate

This is to certify that Prof. / Dr. / Mr. / Ms. D. D. Gavhane

From Acs college Manmad *has actively participated / presented a research paper on* Make In India - Humen Resource Development *in the Two Days State Level Seminar Organized by Arts & Commerce College, Khedgaon and Sponsored by BCUD, Savitribai Phule Pune University.*

Prof. Smt. Manisha K. Aher
Co-ordinator

Prof. R. V. Ghumare
Convener

Dr. D. N. Kare
Principal

SHODHPARV
शोधपर्व
ISSN-2350-0395
VOLUME - III | SPECIAL ISSUE-III | JANUARY - 2016

INTERNATIONAL RESEARCH JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

STATE LEVEL SEMINAR
ON
CURRENT SCENARIO OF INDIAN ECONOMY

Organised By
Maratha Vidya Prasarak Samaj, Nashik
ARTS AND COMMERCE COLLEGE, SATPUR, TAL. & DIST. NASHIK - 422 007.
DEPARTMENT OF ECONOMICS
artscommercecollege@gmail.com

SHOT ON REDMI NOTE5 PRO
MI DUAL CAMERA
Scanned by CamScanner

Index

Sr. No.	Title of the Paper	Author	Page No
1	Sustainable Agricultural Development	Dr. Satish Shrivastav	01
2	FDI in Service sector with reference to Indian Economy	Dr.Ramesh D.Darekar	04
3	India: Challenges and Priorities for Agriculture Sector	Prof .Varade Chetan	07
4	Onion Marketing Development in (India) Nashik District	Dr. Thore Shivaji Dattatraya	11
5	Challenges before Sugar Cooperatives in Maharashtra	Prof. Dr. S. K. Pagar	18
6	Growth of Service Sector and Economy Growth	Prof. Hamdani Rizwana M.J.	26
7	Impact of FDI on Indian Agricultural Economy	Prof. Dr. S.A. Hon Prof. Dr. B. M. Waghmode	30
8	Role of FDI and India's Economic Growth	Prof. Dr. B.M. Waghmode Prof. B.A. Tarhal	33
9	Challenges Faced By the Agriculture Sector In Developing Countries with Special Reference To India	Prof. B.J. Bhandare	38
10	Indian Economy and Present State	Dr. Sunil. S. Joshi	43
11	FDI in Agro-Based Industries in India	Prof. Smt. Sadhana Valmik Patil	46
12	Innovations and Challenges of Changing Banking Trends	Prof. Smt Patil Sujata Shivajirao	50
13	Foreign Direct Investment in India	Prof. Pagar S.N.	55
14	Need of Organic Farming	Dr. Amol Gaikwad	57
15	GST Bill in India	Dr. Kshirsagar H.M.	61
16	In India Rural Retail Banking: 2020	Dr.Surajkumar S. Prasad	64
17	Basic Concepts and Features of GST in India	Dr. B. D. Khedkar Prof. Yogesh Bharaskar	68
18	Challenges before Indian Agricultural Sector	Dr. Krishna Shankar Shahane	74
19	Goods and Services Tax	Dr.D.N.Kare	77
20	Needs and Importance of Organic Cotton Farming	Dr. D. R. Bachhav Prof .Chandwadkar Deepa Subhash	81

Scanned by CamScanner

21	Water Management in Maharashtra	Prof.Dr.P.T.Nikam Dr. Manoj Vitthal Jagtap	84
22	Farmer Producer Organisation: A Innovative way of Sustainable Development	Ms. Satyawati P. Gunjal	87
23	Educational Development Index (EDI): Concept, definition, indicators & Present status of India	Prof.Gorkshanath Ramdas Pingle	90
24	Reforms in International Financial Architecture	Prof .Navnath B. Waghchaure Prof .Sambhaji R. Pagar	94
25	Growth & Impact in Service Sector : Tourism in India	Prof .Bhandare Savita Vishnu	97
26	Policy on 'Make In India'	Dr. Smt. S. A. Gaikwad	99
27	Service Sector in India: Trends and Issues	Prof. Dr. D.A.Sonawane Prof . Dinkar P. Bhadane	102
28	Attitude of Investors' towards investment in Mutual Funds	Dr. Yogesh H. Walunje	104
29	Foreign Direct Investment	Prof. V.D.Penkar	107
30	Banking Sector Reforms for India	Prof .Vaishali Kshirsagar	109
31	Recent Trends in Banking Sector	Smt. Kadam Asha Dadasaheb	114
32	Criticism of Behavioural Economics	Dr. Gosavi Shubhangi R.	117
33	Challenges of Agriculture Development in India	Prof. Kasbe Sonali Atmaram Dr. Bhushan Waykar	121
34	Pradhan Mantri Jan Dhan Yojana (PMJDY)	Prof. Smt.Aher Manisha Karbhari	124
35	Problems in Cultivation of Wine Grapes	Mr. Rajendra Shankar Shahane	127
36	सेंद्रिय शेती काळाची गरज	प्रा.डॉ.डी.आर.बच्छाव	130
37	वस्तु व सेवा कर (जीएसटी) - नवीन करविषयक सुधारणा	प्रा. डॉ. सुनील पं. उगले	133
38	नवे औद्योगिक युग, अर्थकारण व कामगार चळवळ: एक दृष्टिक्षेप	प्रा.डॉ.दिलीप पी.पवार	137
39	वस्तू व सेवा करांचे अर्थव्यवस्थेवर होणारे परिणाम	डॉ.जयश्री पंढरीनाथ जाधव	142
40	परकीय थेट गुंतवणूक आनि भारत : दशा आणि दिशा	प्रा. जयवंत भदाणे	145
41	मेक इन इंडिया धोरण	डॉ. एस. जी. वैद्य प्रा. डी. डी. गव्हाणे	149
42	भारतातील थेट विदेशी गुंतवणुक	प्रा. जे. के. साळी	151
43	सेंद्रिय शेतीचे महत्त्व व आवश्यकता	प्रा. आर. जे.इंगोले	152
44	भारताच्या परकीय व्यापारातील प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणूक	प्रा.उषा कारभारी अहिरे	155

SHOT ON REDMI NOTE5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

45	भारतातील परकिय भांडवल गुंतवणूक	प्रा.एन.डी बडघुले	158
46	सेंद्रिय शेती आणि शाश्वत विकास	प्रा. संतोष दळवी	160
47	मेक इन इंडिया धोरण	प्रा. डॉ. अंबादास कापडी प्रा. विनायक खातळे	164
48	भारतीय शेती विकासापुढील आव्हाने	प्रा. डॉ. डोंगरे किशोर रंगनाथ प्रा. आहेर प्रविण बबनराव	167
49	सेंद्रिय शेतीची गरज आणि महत्त्व	प्रा. डॉ. एल. बी. घोलप प्रा. प्रमोद जानू पोगेरे	172
50	भारतीय शेती विकासातील आव्हाने	प्रा. पंकजकुमार सुरेश गांगुर्डे	176
51	स्मार्ट सिटी - भारतीय विकासातील गरूड झेप	प्रा. रूपाली आनंदगिरी गोसावी प्रा. शरद पंढरीनाथ काकड	179
52	स्मार्ट सिटी -संकल्पना व फायदे	प्रा. एस. पी. सोनकांबळे प्रा. आर. बी. मेराळे	182
53	महाराष्ट्राच्या जलसिंचनातील तफावतीची कारणमीमांसा	प्रा. डॉ.आर. के. दातीर डॉ. संतोष एस. वाघ	186
54	भारतीय फुलशेतीची सद्यस्थिती व आव्हाने	प्रा. डॉ. आर. के. दातीर प्रा. काकडे मनिषा परमेश्वर	190
55	सेवा क्षेत्राचा वृध्दीदरावरील प्रभाव	प्रा. डॉ.आर.डी. भोसले	194

Scanned by CamScanner

भारतातील परकिय भांडवल गुंतवणूक

प्रा.एन.डी वडघुले
वाणिज्य विभाग प्रमुख
कला,व वाणिज्य महाविदयालय, वडनेर भैरव ता.चांदवड

कोणत्याही देशाचा आर्थिक विकास हा भांडवल गुंतवणुकीच्या दरावर अवलंबून असतो. त्यासाठी देशांतर्गत भांडवला बरोबरच परकिय भांडवल गुंतवणूकीला ही महत्वाचे स्थान आहे. भारतातील लोक परंपरागत साधनात मोठया प्रमाणावर गुंतवणूक करताना दिसतात. परंतु कंपन्यांचे शेअर्स, कर्ज रोखे , बॉन्डस, इ.मध्ये गुंतवणूक करण्यास तयार होत नाही. त्यामुळे आणि भारत हा विकसनशील देश असल्यामुळे भारतामध्ये व्यवसायासाठी भांडवल उभारणी करणे हा व्यसायिकासमोर मोठा प्रश्न आहे. भारताच्या परकिय कर्जाचे प्रमाण मोठया प्रमाणावर असल्यामुळे त्यावर मोठया प्रमाणावर व्याज दयावे लागते. या सर्व गोष्टीचा विचार करून १९९१ मध्ये वित्त मंत्री डॉ.मनमोहन सिंग यांनी उदारीकरण , खाजगीकरण ,जागतीकीकरण या त्रिसुत्रीचा स्विकार करून परकिय गुंतवणूक भारतात आणण्यासाठी सरकारी पातळीवर मोठया प्रमाणावर प्रयत्न केले.

परदेशातून होणा-या दिर्घकालीन गुंतवणूकीला "परकिय थेट गुंतवणूक " असे म्हणतात. अशी गुंतवणूक रोख स्वरूपात , सामान्य भागामध्ये , कर्ज रोखे, बॉन्डस् ,नविन तंत्रज्ञानाच्या स्वरूपात केली जाते. विकसित देश आणि आंतरराष्ट्रीय संस्थाकडून विकसनशील देशातील सार्वजनिक क्षेत्रासाठी जे तांत्रिक आणि आर्थिक साहाय्य केले जाते त्यास "विदेशी सार्वजनिक गुंतवणूक "असे म्हणतात. आणि परकिय वित्तीय संस्थाकडून (IMF,IBRD,IDA,IFC) खाजगी क्षेत्रात केल्या जाणा-या गुंतवणूकीस "विदेशी खाजगी गुंतवणूक "असे म्हणतात.

भारत सरकारने भारता मध्ये मोठया प्रमाणात विदेशी गुंतवणूक व्हावी म्हणून एफ डी आय धोरणा मध्ये वेळोवेळी सुधारणा केलेल्या आहे. त्यामध्ये विमा क्षेत्रात २६% वरून ४९% पर्यंत विदेशी गुंतवणूकीस मान्यता दिलेली आहे. भारत सरकारने मेक इन इंडिया या योजनेसाठी २५ पेक्षा जास्त क्षेत्रामध्ये एफ डी आय ला मान्यता दिलेली होती. आणि त्यामध्ये एप्रिल २०१५ पर्यत ४८% पर्यंत वाढ झालेली आहे. सार्वजनिक क्षेत्रातील बँक व्यवसायासाठी ४९%,खाजगी क्षेत्रातील बँक व्यवसायासाठी ७४%, वित्तिय कंपन्या साठी १००% , बिगर बँक व्यवसाय कंपन्यासाठी १००%, कॉफी व रबर उदयोगासाठी १००%,चहा उदयोगामध्ये १००%, हॉटेल आणि पर्यटन उदयोगासाठी १००%, शेती क्षेत्रातील फुले, पशुपालन , मासेमारी इत्यादीसाठी १००%, खनिज उदयोगामध्ये १००%, जलद रेल्वे, रेल्वे वीज, प्रवाशी टर्मिनलस, मुंबई - हैद्राबाद कॅरीडोअर प्रकल्पामध्ये १००%, रसायने उदयोगामध्ये १००%, संशोधन आणि विकास तंत्रज्ञान या मध्ये ४९% , टेक्स टाईल्स उदयोगामध्ये १००% परकिय गुंतवणूकीला मान्यता देण्यात आलेली आहे. विशेष म्हणजे भारताच्या एकूण निर्याती पैकी टेक्स टाईल्स उदयोगाचा वाटा ११% आहे. आणि आज या उदयोगात एफ डी आय ९१% पर्य वाढलेली आहे.

भारता मध्ये मुख्यता विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूक ही मॉरीशस या देशातून मोठया प्रमाणावर होते. त्यानंतर अमेरीका, ब्रिटन, जर्मनी, सिंगापूर, यु.एस, यु.के या देशाचा नंबर लागतो.

अशा एफ डी आय मुळे पुढील अनेक प्रकारची फायदे मिळतात. देशाच्या औदयोगिक आणि आर्थिक विकासाला चालना मिळते. मोठया प्रमाणावर रोजगार उपलब्ध झाल्यामुळे बेकारीची समस्या कमी होवून लोकांचे दरडोई उत्पन्न वाढते. अदयावत आणि आधुनिक तंत्रज्ञान सहज उपलब्ध होते. अविकसित देशात भांडवलाच्या कमतरते बरोबरच प्रशिक्षित , कुशल आणि तांत्रिक मनुष्य बळाचा ही अभाव असतो. परंतु एफ डी आय मुळे तंज्ञ व्यक्ती आणि प्रगत तंत्रज्ञान सहज उपलब्ध होते. केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारला करांव्दारे मोठया प्रमाणवर उत्पन्न मिळण्यास मदत होते. सर्व पायाभूत सुविधाचा विकास होतो. फेमाचे निर्बंध शिथिल केल्यामुळे आणि फॉरेन इनव्हेस्टमेंट प्रमोशन बोर्ड ची स्थापना केल्यामुळे ५१% पेक्षा जास्त भागीदारी ही उदयोगामध्ये मोठया प्रमाणावर होवू लागली.

SHOT ON REDMI NOTE 5 PRO
MI DUAL CAMERA
Scanned by CamScanner

एफ डी आय चे काही तोटे आहेत. उदा.उदयोगामध्ये ५१% पेक्षा जास्त परकिय गुंतवणूकीस मान्यता दिल्यामुळे त्या उदयोगांच्या व्यवस्थापनात परकिय देशाचा हस्तक्षेप मोठया प्रमाणावर वाढला. देशी गुंतवणूकीला परकिय गुंतवणूकीचा अडथळा निर्माण झाला. विदेशातील राजकारणात बदल झाल्यानंतर त्या देशाच्या ध्येय धोरणा मधे बदल होतो. आणि असा बदल झाल्यानंतर त्यातील जोखिम मोठया प्रमाणवर वाढते.

एफ डी आय फायदा आणि तोटयांचा विचार केल्यानंतर असे लक्षात येते की, भारताच्या औदयोगीक आणि आर्थिक विकासासाठी एफ डी आय शिवाय पर्याय नाही.

संदर्भ

१. औदयोगीक धोरण आणि वाढ विभाग
२. www.wekipidia.com

Scanned by CamScanner

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

ARTS & COMMERCE COLLEGE, SATPUR, NASHIK Tal. Dist. Nashik.

State Level Seminar on

Current Scenario of Indian Economy

23rd January 2016

Certificate

This is to certify that Prof. / Dr. / Mr. / Ms. Nishant Diliprao Wadghule *from* Arts & Com. College, Wadner Bhairao *has actively participated / presented a research paper on* Foreign capital Investment in India *in the State Level Seminar Organized by Arts & Commerce College, Satpur and Sponsored by BCUD, Savitribai Phule Pune University, Pune.*

Prof. P. S. Gangurde Assit. Coordinator	**Dr. Smt. S. A. Gaikwad** Coordinator	**Prof. Smt. S. G. Nair** Convener	**Dr. Amol Gaikwad** Principal

SHOT ON REDMI NOTE 5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

ISSN-2350-0395

SHODHPARV
शोधपर्व

VOLUME - III | SPECIAL ISSUE-V | FEBRUARY - 2016

INTERNATIONAL RESEARCH JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

STATE LEVEL SEMINAR
ON
MAKE IN INDIA : PROBLEMS AND PROSPECTS

ORGANIZED BY
DEPARTMENT OF ECONOMICS
Maratha Vidya Prasarak Samaj's
ARTS AND COMMERCE COLLEGE, KHEDGAON, TAL. DINDORI, DIST. NASHIK - 422 205.
Ph. 02557 - 235183 E-mail : acckhedgaon@rediffmail.com

SHOT ON REDMI NOTE 5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

ISSN-2350-0395 Volume-III, Special Issue-V (February-2016)

Index

Sr. No.	Title of the Paper	Author	Page No
1	Foreign Direct Investment in Retailing	Dr.A.H.Saoudager	1
2	FDI and Indian Agriculture	Dr. R. G. Rasal	6
3	Foreign Direct Investment in India	Prof. Samuel Rao	10
4	FDI & Growth Retailing in India	Dr. D.R. Bachhav	12
5	Black Money in India – A Conceptual Analysis	Dr. B. D. Khedkar	17
6	Analysis of Startup India Campaign	Dr.R.M.Chintamani	22
7	Foreign Direct Investment in Indian Agricultural Sector	Dr. Pagar Sudhakar K.	26
8	Make In India: A Boost to the Manufacturing Sector	Dr. Narayan N. Gadhe	32
9	Prospects of Manufacturing Sector through Make in India	Dr. Ashalata Sonawane	35
10	Make in India : A Project of Change India	Dr.Amol Gaikwad	41
11	Indian Agriculture : An overview	Dr. Kshirsagar H.M.	44
12	Export of Tomato Ketchup & Economic Development	Dr. Krishna Shankar Shahane.	48
12	The Communication System in India	Dr. Pankaj Tryambak Nikam Dr. Manoj Vitthal Jagtap	51
13	Make in India	Dr.Surajkumar S. Prasad	54
14	New Industrial Policy & Make in India	Prof.Manisha K. Aher	60
15	Resent Trends in Banking Sector Reforms	Bahekar Pratibha Ambadas	66
16	Role of Make in India in Defense Manufacturing	Smt. Sunita Ahire	70
17	Tourism Development & Make in India	Prof. Patil Nayana Bhimrao	77
18	Make In India - Human Resource Development	Prof. D.D.Gavhane Prof.S.P.Bhosale	82
19	Inflation in India - The failure to control black money	Dr. D.R.Bachhav Ashwini Ashok Deshmukh	84
21	Make in India: can boost Indian wine industry	Mr. Rajendra Shankar Shahane	87
22	Digital Women Entrepreneurial Performance in India	Dr. Thore Shivaji Dattatraya	90
23	Make In India New Trend's of Economic Development	Dr. Mangesh Ramesh Bhavsar	94
24	'Make In India'- Challenges and Job Opportunities	Dr. B. D. Khedkar Prof. D. H. Bhagure	101

SHOT ON REDMI NOTE 5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

25	Role of Human Resource in "Make in India	Prof. Harshali B.Kothawade	105
26	Recent Trends in Indian Economy	Prof. Ramdas Trimbak Tuplondhe	108
27	Make in India	Prof.Smt. Anita B. Derle	112
28	"Make In India"- A Boost to the Manufacturing Sector.	Prof. Ahire Rajendra Tulshidas	117
29	Contribution of Agriculture in Make In India	Prof. Nishant D.Wadghule Prof. Manisha M.Bhosale	121
30	Foreign Direct Investment in India	Prof. Ashwini Jagannath Kale	123
31	Policy on Black Money in India	Prof. CA. Trupti Gamaji Deore	126
32	Make in India – Impacts on marketing growth	Prof. Ashwini U. Nirgude	134
33	मेक इन इंडिया ते मेड इन इंडिया	प्रा. डॉ. सुनील पं. उगले	138
34	मेक इन इंडीया : समस्या आणि भवितव्य	प्रा.डॉ.डी.एन.कारे	147
35	रिटेल क्षेत्रात विदेशी गुंतवणूकीचे होणारे परिणाम	प्रा. जाधव रुपाली मधुकर	153
36	भारताचे विदेशी व्यापार धोरण - २०१५ ते २०२०	प्रा. पंकजकुमार सुरेश गांगुर्डे	155
37	शेती आणि ' मेक इन इंडिया '	श्रीमती.डॉ.एस.ए.गायकवाड	157
38	भारताच्या विकासातील आर्थिक समावेशन योजनेचे योगदान	श्री. दिपक विश्वनाथ डोखळे	160
39	भारतीय अर्थव्यवस्थेतील प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणुक	डॉ.जयश्री पंढरीनाथ जाधव	163
40	ग्रामीण विकासातून सपन्न भारत	डॉ अनिल ना पाटील प्रा विनायक तु खातळे	166
41	भारतातील परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक :- सद्य:स्थिती	प्रा.गोरक्षनाथ रामदास पिंगळे	172
42	कृषी क्षेत्राच्या माध्यमातुन 'मेक इन इंडिया' चे यश	प्रा. ए. एस. खालकर	177
43	भारतातील अर्थिक मंदी आणि काळा पैसा शाप की वरदान	प्रा. डॉ.एस.वाय.पाटील	179
44	मेक इन इंडिया	प्रा.कृष्णा रावा पाडवी	188
45	अनुसचित जातीमधील दारिद्रय : विश्लेषणात्मक अभ्यास	प्रा. शिंदे सुरेश सुकदेव	192
46	मेक इन इंडिया :मागसवर्गीय उदयोजकांना संजवनी आणि बेरोजगारांना मिळणार रोजगार	प्रा.डॉ.एस.के.पगार बाळासाहेब छबुजी आहेर	195
47	उत्पादन क्षेत्र आणि मेक इन इंडिया	प्रा.श्रीमती अश्विनी पी.निसाळ	197

Scanned by CamScanner

ISSN-2350-0395 Volume-III, Special Issue-V (February- 2016)

Contribution of Agriculture in Make In India

Prof. Nishant Diliprao Wadghule
H.O.D Department of Commerce
Prof. Manisha Madhukar Bhosale
H.O.D Department of Economics
Arts & Commerce College,
Vadner Bhairav , Tal- Chandwad

Agriculture plays a vital role in India's economy. As per estimates by the central statistics office (CSO), the fair of agriculture and allied sectors (Including agriculture, livestock, forestry and fishery) was 16.1 percent of gross value added (GAV) during 2014-2015at 2011-2012 prices. Over the 58 percent of the rural household depends on agriculture as their principle means of livelihood, along with fisheries and forestry, is one of the largest contributions of Gross Domestics Product. India is the largest producer, consumer and exporter of spices and spice product it rank third in farm and agricultures outputs. Agricultural exports constitute 10 percent of the country's exports.

Prime Minister Narendra Modi launched the make in India program on 25 September 2014 in a function of the Vigyan Bhavan. Make in India an initiative of the Government of India to encourage multinational as well as domestic companies to manufacture their products in India. India would emerge, after initiation of the program in 2015, as the top destination 910 bally for foreign direct investment surpassing china as well as the United States.

The major objective behind the initiative is to focus on job creation and skill enhancement in 25 sectors of the economy. It also aims at high quality standards and minimizing the impact on the environment.

Agricultural product is the biggest resource of economic activity and development in India. Be poultry, pisciculture, horticulture, apiculture, dairy development etc. These activities create a big base for agricultural machinery and other inputs. Any kind of industry which uses agricultural products as a raw material, directly adds to the list of products Make In India (MII). Hence, to boost agricultural production has multiple impacts, including MII. With increased agricultural production rural economy is boosted and migration of marginal farmers can be reduced.

Winery plays major role in the agricultural development and Gross Domestic Product of India. The country's per capita consumption of wine hovers around 10 ml per annum or two teaspoons. So, if we consider India's population, the chances of wine consumption and production is better. India's expanding wine industry is in the mist of a vital transaction. Last year, the country's wine production hit a record 17 million liters, which exports sales rising 40 percent year on year to reach US dollar 4.4 million in the first 7 months.

SHOT ON REDMI NOTE5 PRO
Scanned by CamScanner

Generally poultry farming means, rising various types of domestic birds for the purpose of producing foods like eggs and meats. There are many benefits of commercial poultry farming in India. Commercial poultry farming has created and still creating profitable business opportunities for the entrepreneurs'. It is very useful to fullfill makings India concept as it creates great employment source for the job seeking people.

Make In India is also related to job creation. So, food processing business is great opportunity for it. Food processing is a modern practice that improves distributional efficiency and enhances the marketing of the food product. Food processing industry in India is at developing stage, it offers expontial career opportunities to trained professional in food processing as there are heavy 500 million middle and upper class consumers and food processing companies do not want to miss the opportunities.

Considering the importance of the agricultural sector, the Government of India, in its budgets 2015-2016 planned several steps for the sustainable development of agriculture. The government has already taken steps to address two major factors critical to improve agricultural production. Make In India is an attempt to revive the future of industry sector. Revival of industry sector is key to revival of Indian Economy. So, we need to increase the contribution of agriculture in Gross Domestic Product of India.

Bibliography-

1. Department of commerce and industry 2014-2015
2. Agricultural and processed food products Export Development Authority
3. The Economic Survey 2014-15
4. https://en.wikipedia.org.

Scanned by CamScanner

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

ARTS & COMMERCE COLLEGE

KHEDGAON, TAL- DINDORI, DIST- NASHIK

TO DAYS STATE LEVEL SEMINAR ON

"MAKE IN INDIA : PROBLEMS & PROSPECTS"

Certificate

This is to certify that Prof. / Dr. / Mr. / Ms. Nishant D. Wadghule

From Arts & comm. college Vadner Bhairav *has actively participated / presented a research paper on* Contribution of Agriculture in Make in India *in the Two Days State Level Seminar Organized by Arts & Commerce College, Khedgaon and Sponsored by BCUD, Savitribai Phule Pune University.*

बहुजन हिताय बहुजन सुखाय

Prof. Smt. Manisha K. Aher	**Prof. R. V. Ghumare**	**Dr. D. N. Kare**
Co-ordinator	Convener	Principal

SHOT ON REDMI NOTE5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

ISSN-2350-0395

SHODHPARV
शोधपर्व

VOLUME - III | SPECIAL ISSUE-V | FEBRUARY - 2016

INTERNATIONAL RESEARCH JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

STATE LEVEL SEMINAR
ON
MAKE IN INDIA : PROBLEMS AND PROSPECTS

ORGANIZED BY
DEPARTMENT OF ECONOMICS
Maratha Vidya Prasarak Samaj's
ARTS AND COMMERCE COLLEGE, KHEDGAON, TAL. DINDORI, DIST. NASHIK - 422 205.
Ph.: 02557-235183 Email : acckhedgaon@rediffmail.com

SHOT ON REDMI NOTE 5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

Index

Sr. No.	Title of the Paper	Author	Page No
1	Foreign Direct Investment in Retailing	Dr.A.H.Saoudager	1
2	FDI and Indian Agriculture	Dr. R. G. Rasal	6
3	Foreign Direct Investment in India	Prof. Samuel Rao	10
4	FDI & Growth Retailing in India	Dr. D.R. Bachhav	12
5	Black Money in India – A Conceptual Analysis	Dr. B. D. Khedkar	17
6	Analysis of Startup India Campaign	Dr.R.M.Chintamani	22
7	Foreign Direct Investment in Indian Agricultural Sector	Dr. Pagar Sudhakar K.	26
8	Make In India: A Boost to the Manufacturing Sector	Dr. Narayan N. Gadhe	32
9	Prospects of Manufacturing Sector through Make in India	Dr. Ashalata Sonawane	35
10	Make in India : A Project of Change India	Dr.Amol Gaikwad	41
11	Indian Agriculture : An overview	Dr. Kshirsagar H.M.	44
12	Export of Tomato Ketchup & Economic Development	Dr. Krishna Shankar Shahane.	48
12	The Communication System in India	Dr. Pankaj Tryambak Nikam Dr. Manoj Vitthal Jagtap	51
13	Make in India	Dr.Surajkumar S. Prasad	54
14	New Industrial Policy & Make in India	Prof.Manisha K. Aher	60
15	Resent Trends in Banking Sector Reforms	Bahekar Pratibha Ambadas	66
16	Role of Make in India in Defense Manufacturing	Smt. Sunita Ahire	70
17	Tourism Development & Make in India	Prof. Patil Nayana Bhimrao	77
18	Make In India - Human Resource Development	Prof. D.D.Gavhane Prof.S.P.Bhosale	82
19	Inflation in India - The failure to control black money	Dr. D.R.Bachhav Ashwini Ashok Deshmukh	84
21	Make in India: can boost Indian wine industry	Mr. Rajendra Shankar Shahane	87
22	Digital Women Entrepreneurial Performance in India	Dr. Thore Shivaji Dattatraya	90
23	Make In India New Trend's of Economic Development	Dr. Mangesh Ramesh Bhavsar	94
24	'Make In India'- Challenges and Job Opportunities	Dr. B. D. Khedkar Prof. D. H. Bhagure	101

SHOT ON REDMI NOTE 5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

25	Role of Human Resource in "Make in India	Prof. Harshali B.Kothawade	105
26	Recent Trends in Indian Economy	Prof. Ramdas Trimbak Tuplondhe	108
27	Make in India	Prof.Smt. Anita B. Derle	112
28	"Make In India"- A Boost to the Manufacturing Sector.	Prof. Ahire Rajendra Tulshidas	117
29	Contribution of Agriculture in Make In India	Prof. Nishant D.Wadghule Prof. Manisha M.Bhosale	121
30	Foreign Direct Investment in India	Prof. Ashwini Jagannath Kale	123
31	Policy on Black Money in India	Prof. CA. Trupti Gamaji Deore	126
32	Make in India – Impacts on marketing growth	Prof. Ashwini U. Nirgude	134
33	मेक इन इंडिया ते मेड इन इंडिया	प्रा. डॉ. सुनील पं. उगले	138
34	मेक इन इंडीया : समस्या आणि भवितव्य	प्रा.डॉ.डी.एन.कारे	147
35	रिटेल क्षेत्रात विदेशी गुंतवणूकीचे होणारे परिणाम	प्रा. जाधव रुपाली मधुकर	153
36	भारताचे विदेशी व्यापार धोरण - २०१५ ते २०२०	प्रा. पंकजकुमार सुरेश गांगुर्डे	155
37	शेती आणि ' मेक इन इंडिया '	श्रीमती.डॉ.एस.ए.गायकवाड	157
38	भारताच्या विकासातील आर्थिक समावेशन योजनेचे योगदान	श्री. दिपक विश्वनाथ डोखळे	160
39	भारतीय अर्थव्यवस्थेतील प्रत्यक्ष विदेशी गुंतवणूक	डॉ.जयश्री पंढरीनाथ जाधव	163
40	ग्रामीण विकासातून सपन्न भारत	डॉ अनिल ना पाटील प्रा विनायक तु खातळे	166
41	भारतातील परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणूक :- सद्य:स्थिती	प्रा.गोरक्षनाथ रामदास पिंगळे	172
42	कृषी क्षेत्राच्या माध्यमातुन 'मेक इन इंडिया' चे यश	प्रा. ए. एस. खालकर	177
43	भारतातील अर्थिक मंदी आणि काळा पैसा शाप की वरदान	प्रा. डॉ.एस.वाय.पाटील	179
44	मेक इन इंडिया	प्रा.कृष्णा रावा पाडवी	188
45	अनूसचित जातीमधील दारिद्रय : विश्लेषणात्मक अभ्यास	प्रा. शिंदे सुरेश सुकदेव	192
46	मेक इन इंडिया :मागसवर्गीय उदयोजकांना संजवनी आणि बेरोजगारांना मिळणार रोजगार	प्रा.डॉ.एस.के.पगार बाळासाहेब छबुजी आहेर	195
47	उत्पादन क्षेत्र आणि मेक इन इंडिया	प्रा.श्रीमती अश्विनी पी.निसाळ	197

Scanned by CamScanner

Contribution of Agriculture in Make In India

Prof. Nishant Diliprao Wadghule
H.O.D Department of Commerce
Prof. Manisha Madhukar Bhosale
H.O.D Department of Economics
Arts & Commerce College,
Vadner Bhairav , Tal- Chandwad

Agriculture plays a vital role in India's economy. As per estimates by the central statistics office (CSO), the fair of agriculture and allied sectors (Including agriculture, livestock, forestry and fishery) was 16.1 percent of gross value added (GAV) during 2014-2015at 2011-2012 prices. Over the 58 percent of the rural household depends on agriculture as their principle means of livelihood, along with fisheries and forestry, is one of the largest contributions of Gross Domestics Product. India is the largest producer, consumer and exporter of spices and spice product it rank third in farm and agricultures outputs. Agricultural exports constitute 10 percent of the country's exports.

Prime Minister Narendra Modi launched the make in India program on 25 September 2014 in a function of the Vigyan Bhavan. Make in India an initiative of the Government of India to encourage multinational as well as domestic companies to manufacture their products in India. India would emerge, after initiation of the program in 2015, as the top destination 910 bally for foreign direct investment surpassing china as well as the United States.

The major objective behind the initiative is to focus on job creation and skill enhancement in 25 sectors of the economy. It also aims at high quality standards and minimizing the impact on the environment.

Agricultural product is the biggest resource of economic activity and development in India. Be poultry, pisciculture, horticulture, apiculture, dairy development etc. These activities create a big base for agricultural machinery and other inputs. Any kind of industry which uses agricultural products as a raw material, directly adds to the list of products Make In India (MII). Hence, to boost agricultural production has multiple impacts, including MII. With increased agricultural production rural economy is boosted and migration of marginal farmers can be reduced.

Winery plays major role in the agricultural development and Gross Domestic Product of India. The country's per capita consumption of wine hovers around 10 ml per annum or two teaspoons. So, if we consider India's population, the chances of wine consumption and production is better. India's expanding wine industry is in the mist of a vital transaction. Last year, the country's wine production hit a record 17 million liters, which exports sales rising 40 percent year on year to reach US dollar 4.4 million in the first 7 months.

SHOT ON REDMI NOTE 5 PRO
Scanned by CamScanner

Generally poultry farming means, rising various types of domestic birds for the purpose of producing foods like eggs and meats. There are many benefits of commercial poultry farming in India. Commercial poultry farming has created and still creating profitable business opportunities for the entrepreneurs'. It is very useful to fullfill makings India concept as it creates great employment source for the job seeking people.

Make In India is also related to job creation. So, food processing business is great opportunity for it. Food processing is a modern practice that improves distributional efficiency and enhances the marketing of the food product. Food processing industry in India is at developing stage, it offers expontial career opportunities to trained professional in food processing as there are heavy 500 million middle and upper class consumers and food processing companies do not want to miss the opportunities.

Considering the importance of the agricultural sector, the Government of India, in its budgets 2015-2016 planned several steps for the sustainable development of agriculture. The government has already taken steps to address two major factors critical to improve agricultural production. Make In India is an attempt to revive the future of industry sector. Revival of industry sector is key to revival of Indian Economy. So, we need to increase the contribution of agriculture in Gross Domestic Product of India.

Bibliography-

1. Department of commerce and industry 2014-2015
2. Agricultural and processed food products Export Development Authority
3. The Economic Survey 2014-15
4. https://en.wikipedia.org.

Scanned by CamScanner

AY-2016-17

Impact Factor – 3.452

ISSN – 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

December-2016

SPECIAL ISSUE-VI

In Respect of 125th Birth Anniversary of

BHARATRATNA DR. BABASAHEB AMBEDKAR

IMPACT OF DR. B. R. AMBEDKAR'S THOUGHTS ON INDIAN ECONOMY

"History shows that where ethics and economics come in conflict , victory is always with economics. Vested interests have never been known to have willingly divested themselves unless there was sufficient force to compel them."

- B. R. Ambedkar

Guest Editor

Dr. Harish Adke

Principal,

MGV's Arts, Science & Commerce College,

Manmad, Dist – Nashik [M.S.] INDIA

Chief Editor

Mr. Dhanraj T. Dhangar,

Assist. Prof. (Marathi)

MGV's Arts & Commerce College,

Yeola, Dist – Nashik [M.S.] INDIA

This Journal is indexed in :

- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)
- Dictionary of Research Journal Index (DRJI)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION

INDEX

No.	Title of the Paper Authors' Name	Page No.
1	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे शेतकरी व कामगारविषयक योगदान - डॉ. हरीश आडके, डॉ .डी. जी. जाधव	04-08
2	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आर्थिक व सामाजिक विचार - डॉ. डी. आर. बच्छाव, डॉ. आर. डी. दरेकर	09-11
3	आर्थिक समतेसाठी जमीन सुधारणा आणि जमिनीचे पुनर्वाटप - डॉ. एस. के. पगार, बाळासाहेब आहेर	12-14
4	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे भारताच्या विकासासाठीचे आर्थिक तत्त्वज्ञान - डॉ. एस. बी. गोलाहित	15-20
5	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे अर्थशास्त्रीय विचार आणि सद्यस्थिती - डॉ. एन. एन. गाढे	21-26
6	मानाव्याचे उद्गाते डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर - डॉ. विलास थोरात	27-29
7	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या शेतीविषयक विचारांची सद्यकालीन उपयुक्तता - डॉ. एम. व्ही. हिरे	30-32
8	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा सामाजिक आर्थिक इतिहास - डॉ. राजेंद्र भोसले	33-35
9	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे चलन विषयक विचारांचे विश्लेषणात्मक अध्ययन - डॉ. सुनील घुगे	36-39
10	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि शेतकऱ्यांचे प्रश्न - प्रा. ए. एम. ठाकरे	40-43
11	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे शेतीविषयक विचार - प्रा. उषा अहिरे	44-46
12	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे अन्य क्षेत्रातील योगदान - प्रा. अरुण शिंदे	47-48
13	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि सत्याग्रह - डॉ. एच. एम. क्षीरसागर	49-53
14	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे भारताच्या जल नीती क्षेत्रातील योगदान - प्रा. देवानंद मांडवधरे	54-59
15	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे वित्तविषयक विचार - प्रा. दिलीप महाजन	60-63
16	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे औद्योगीकरण व शहरीकरणविषयक विचार - प्रा. ए. जे. इंगोले	64-67
17	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आर्थिक विचार - प्रा. उदय टेके	68-71

18	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या आर्थिक विचारांचे आधुनिक काळातील महत्त्व - **प्रा. दत्ता गव्हाणे**	72-74
19	अर्थतज्ज्ञ डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे चलनविषयक विचार - **मनीषा खरे**	75-77
20	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा लोकशाहीसंदर्भातील सामाजिक दृष्टीकोन आणि सद्यस्थिती - **प्रा. मानवेंद्र बोऱ्हाडे**	78-80
21	Dr. Ambedkar's Thoughts on Women Empowerment **Dr. Indira athwale**	81-87
22	The Economic Thoughts of Dr. Bhimrao Ambedkar with Respect to Agriculture Sector - **Dr. Girishkumar Navnital**	88-91
23	Economics of Ambedkar : Solution to the Problems of Indian Economy - **Dr. G. D. Kharat**	92-97
24	Caste Free India: A Base of Socio-Economic Democracy - **Dr. Uttam N. Gadhe**	98-103
25	Thoughts of Dr.Babasaheb Ambedkar **Prof. Dr. S. N. Pagar**	104-106
26	Dr. B. R. Ambedkar's role in Women Empowerment **Prof. Mrs. K. S. Kakhandaki, Prof. R. S. Lokhande**	107-110
27	Impact of Dr. Babasaheb Ambedkar's Economic Thoughts on Indian Economy - **Prof. Kavita Bhoye**	111-114
28	Problems of Currency and Dr. B. R. Ambedkar **Dr. Dipak N. Kare**	115-117
29	Dr. Babasaheb Ambedkar's Thoughts on Development of Agricultural Sector in India - **Dr. Vijaykumar Wawle**	118-120
30	Bharat Ratna Dr. B. R. Ambedkar's thoughts on education as key of National Integration and Development *(Abstract only)* - **Dr. R. S. Kale**	121

Our Editors have reviewed paper with experts' committee, and they have checked the papers on their level best to stop furtive literature. Except it, the respective authors of the papers are responcible for originality of the papers and intensive thoughts in the papers.

- **Executive Editor**

Published by -

❖ **Mrs. Swati Dhanraj Sonawane, Director, Swatidhan International Publication, Nashik**
Email : swatidhanrajs@gmail.com **Website :** www.researchjourney.net **Mobile :** 9665398258

© **All rights reserved with the authors & publisher**

Price : Rs. 225/-

ISSN : 2348-7143
December 2016

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या आर्थिक विचारांचे आधुनिक काळातील महत्व

प्रा. डी. डी. गव्हाणे

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, वडनेरभैरव
ता. चांदवड जि. नाशिक
मो. 9270787685 / dattadg.2007@gmail.com

प्रस्तावना :

अर्थशास्त्र आणि कायद्याचे प्राध्यापक व भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार 'भारतरत्न' डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे एक आगळेवेगळे व्यक्तीमत्त्व होते. त्याच्या जडणघडणीत बडोद्याच्या महाराज सयाजीराव गायकवाड यांचा फार मोठा वाटा होता. कोलंबीया विद्यापीठ व लंडन स्कुल ऑफ इकॉनॉमिक्समध्ये शिक्षण घेत असतांना त्यांच्यावर प्रसिध्द अर्थतज्ञ प्रो. सेलिंगमन आणि प्रो. एडविन कॅनन हे त्यांचे मार्गदर्शक होते.

डॉ. बाबासाहेबांचे राजकीय क्षेत्रातील योगदान सर्वांनाच ठावूक आहे. मात्र त्यांच्या आर्थिक योगदानाविषयी सर्वसामान्यांना फार माहिती नाही.

शोधनिबंधाचा उद्देश :

1.डॉ. बाबासाहेबांच्या आर्थिक विचारांचा आढावा घेणे.
2.भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या जडणघडणीत डॉ. बाबासाहेबांच्या विचारांना असलेल्या महत्वाचा अभ्यास करणे.

गृहितक :

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे आर्थिक विचार आजही अर्थव्यवस्थेला मार्गदर्शक ठरतात.

संशोधन प्रणाली :

प्रस्तुत संशोधनासाठी दुय्यम स्त्रोतांमार्फत माहितीचे संकलन केलेले आहे. तसेच दैनिक वर्तमानपत्रे, मासिके, पाक्षिके व इंटनेवरील लेखांच्या आधारे सदर शोधनिबंध सादर केलेला आहे.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे आर्थिक विचार :

रुपयाचा अभ्यास :-

भारतीय रुपयाचा इंग्डंडच्या पौंड स्टर्लिंगशी असलेल्या संबंधाचा डॉ. आंबेडकरांनी अभ्यास केला. त्यांनी भारतातील सुवर्ण विनिमयाला विरोध केला. त्यांच्या मते, रुपया आणि पौंडाचा सबंध ब्रिटिशांच्या फायद्याचा तर भारतावर भार टाकणारा होता.

ब्रिटिशांचे योगदान आणि शोषण :-

डॉ. बाबासाहेबांनी वयाच्या 24 व्या वर्षी संतुलित आणि चिकित्सक स्वरुपाचा शोध निबंध 'इस्ट इंडिया कंपनीचे प्रशासन आणि वित्त' या विषयावर लिहिला. ब्रिटिशांनी भारतात केलेल्या सुधारणा आणि भारताचे शोषण यांची तुलना करुन योगदानापेक्षा शोषण अधिक केल्याची टिका त्यांनी ब्रिटिश साम्राज्यावर केली.

वित्तव्यवस्था :-

1883 पासून भारतात वित्तीय व्यवस्थेचा विकास कसा होत गेला यांवर आधारीत प्रबंध डॉ. आंबेडकरांनी 1925 मध्ये मांडला. इंग्लडमधिल उद्योजक व व्यापारी हिताचा विचार करुन भारतातील वित्तीय धोरण ठरवित जात होते. त्यांमुळे भारताच्या समस्या वाढल्याचे परखड मत त्यांनी मांडले.

प्रा. सेलिंगमन यांनी 'वित्तीय प्रश्नांसबंधी इतके तपशिलवार अध्ययन माझ्या पाहण्यात नाही' असे गौरवोद्गार या प्रबंधाबद्दल काढले.

भारतीय शेतीबाबत विचार :-

'भारतातील लहान धारणक्षेत्र आणि त्यावरील उपाय' हा बाबासाहेबांचा लेख भारताच्या शेती प्रश्नावर व सध्याच्या शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येवर मुलभूत भाष्य आहे. शेती हा भारतातील राष्ट्रीय उद्योग आहे. धारणक्षेत्राचा आकार हा शेती उत्पादकतेवर परीणाम करणारा महत्वाचा घटक आहे. लहान धारणक्षेत्र ही समस्या आहेच पण ते विखुरलेले असल्याने समस्या अधिकच गंभीर आहे. त्यांच्यामते वारसाहक्क हे कारण नसून जमिनीवर पडत असलेला लोकसंख्येचा अतिरीक्त भार हे त्याचे खरे कारण आहे.

यावर उपाय सुचवितांना एकत्रीकरण व विस्तार हा एक उपाय सुचविला . तसेच शेतकऱ्यांसाठी दुसरा किफायतशीर उपजिविकेचा मार्ग उपलब्ध केल्यास शेतकरी लहान धारणक्षेत्र कसण्याचे बंद करतील असे सुचविले.

यांत्रिकीकरण :-

डॉ. बाबासाहेब यांत्रिकीकरणाचे पुरस्कर्ते होते. लोकशाहित प्रत्येकाला सुखी जिवन प्राप्त होण्यासाठी अधिकाधिक यंत्राचा वापर करावा असे त्यांचे मत होते.भौतिक सुखाबरोबर मानवी मनाचा विकास करुन सुसंस्कृत होणे हे मानसाचे वेगळेपण आहे. त्यासाठी पुरेसा वेळ हवा व तो यांत्रिकीकरणामुळे मिळेल असे त्यांना वाटते.

अर्थशास्त्राच्या स्वरुपाबाबत मत :-

अर्थशास्त्र केवळ संपत्ती मिळविण्याच्या आणि आर्थिक सबंधाच्या अभ्यासाचा विचार न करता मानवी कल्याणाला महत्व देते. जातीव्यवस्थेचा आर्थिक व्यवहारांवर कसा परीणाम होतो याचेही विवेचन त्यांनी केले. त्यांमुळे जातिव्यवस्था अर्थव्यवस्थेला मारक कशी ठरते यांचे सविस्तर वर्णन त्यांनी केलेले आहे. पाश्चिमात्य संकल्पना जशाच्या तशा भारतात वापरु नये यांवर त्यांनी भर दिला.

यावरुन डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या आर्थिक विचारांच्या दोन बाजु लक्षात येतात. एक म्हणजे स्वातंत्र्यपुर्व काळातील ब्रिटिश राजवटितील आर्थिक समस्यांचा अभ्यास आणि दुसरी म्हणजे स्वातंत्र्यानंतरचे जमिन सुधारणा, समाजवादाची अंमलबजावणी, राजकोषीय धोरण, रोजगार, कल्याण याबाबचे विचार. त्यांना भारतात समतेवर आधारीत अर्थव्यवस्था निर्माण व्हावी असे वाटे. म्हणून त्यांनी राज्य समाजवादाची संकल्पना मांडली.

गृहितकृत्य पडताळणी :-

वरील विश्लेषणावरुन असे स्पष्ट होते कि, भारत सध्या ज्या संकटांचा सामना करत आहे, अशा बेरोजगारी, रुपयाचे घटते मुल्य, काळापैसा, शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या या संकटावरील उपाय पुर्विच डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी सांगुन ठेवलेले आहे. त्या उपायांची अंमलबजावणी केल्यास भारतापुढील बहुसंख्य समस्या मुळापासून संपुष्टात येतील व त्यांना अभिप्रेत असलेल्या समाजवादी अर्थव्यवस्थेची निर्मिती होईल.

त्यांमुळे मांडलेले गृहितक स्पष्ट होत असलेले दिसते.

संदर्भ सूची :

1. कदम डी. एस व अन्य, ''आर्थिक विचारांचा इतिहास'' प्रगती प्रकाशन, पुणे. पा.नं. 8-18 ते 20
2. दैनिक सकाळ
3. दैनिक लोकसत्ता.

Mahatma Gandhi Vidyamandir's

Arts, Science and Commerce College, Manmad, Tal. Nandgaon, Dist. Nashik

and

BCUD, SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

Sponsored

STATE LEVEL SEMINAR

on

"IMPACT OF BHARAT RATNA DR. B.R. AMBEDKAR's THOUGHTS ON INDIAN ECONOMY"

CERTIFICATE

This is to certify that Prof. / Dr./ Mr./ ~~Smt.~~ Gavhane Dattatraya Dhanu of Arts & Commerce College, Vadner Bhairav, Tal. Chandwad has parti~~cipa~~ted / delivered plenar~~y lecture~~ / presented paper by orally / poster entitled Dr. Babasaheb Ambedkaranchya Arthik Vicharanche Adhunik Kalatil Mahattva in the State Level Seminar on ***" Impact of Bharat Ratna Dr. B. R. Ambedkar's Thoughts on Indian Economy"*** on 22nd & 23rd December 2016, organised by Department of Economics at M.G.V.'s Arts, Science & Commerce College, Manmad, Tal. Nandgaon, Dist. Nashik (M.S.)

Dr. N. N. Gadhe	Dr. D. G. Jadhav	Dr. Harish P. Adke
Co-ordinator	Co-convenor	Principal & Convener

AY-2017-18

I N T E R N A T I O N A L R E S E A R C H F E L L O W S A S S O C I A T I O N

Impact Factor – 3.452 ISSN – 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

April 2018

Special Issue – LVII [B]

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर : जीवन आणि कार्य

Editorial Board of the Special Issue

Guest Editor:
Dr. Leena Pandhare
Principal, Late Bindu Ramrao Deshmukh Arts and Commerce Mahila Mahavidyalaya, Nashik Road

Executive Editor:
Tejesh Beldar
Assistant Professor, Dept. of English, Late Bindu Ramrao Deshmukh Arts & Commerce Mahila Mahavidyalaya, Nashik Road

Assistant Editors:
Bhaskar Narwate and Dr. Minal Barve
Late Bindu Ramrao Deshmukh Arts and Commerce Mahila Mahavidyalaya, Nashik Road

Chief Editor:
Dr. Dhanraj T. Dhangar,
Assist. Prof. (Marathi)
MGV's Arts and Commerce College,
Yeola, Dist – Nashik [M.S.] INDIA

This Journal is indexed in :

- University Grants Commission (UGC) List No. 40705 & 44117
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)
- Dictionary of Research Journal Index (DRJI)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

ISSN : 2348-7143
April 2018

INDEX

अ.क्र.	लेखाचे शीर्षक	लेखकाचे नाव	पृष्ठ क्र.
1	जातिव्यवस्थेचे तार्किक विश्लेषण : नवे आव्हान	श्रीनिवास हेमाडे	07
2	दलित चळवळ : काल आणि आज	डॉ. वसंत खरात	23
3	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे शिक्षणविषयक विचार	डॉ. बाळासाहेब बैरागी	31
4	बौद्धकालीन शिक्षण व्यवस्था	शोभा देवकांबळे	36
5	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा खोती पद्धती विरुद्धचा संघर्ष	डॉ. भावना पौळ	41
6	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे राष्ट्रवादासंबंधीचे विचार	डॉ. पी. डी. दुधाने	47
7	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे राजकीय विचार	प्रा. हिरा वाघ	50
8	थोर राष्ट्रवादी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	प्रा. मिलिंद पाडेवार	54
9	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सर्वसमावेशक वृद्धीबाबतचे योगदान	प्रा. नारायण गाढे	59
10	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे 'मानवी हक्क' विषयी विचार	प्रा. रमेश राऊत	64
11	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांना अभिप्रेत सामाजिक-शैक्षणिक समता	डॉ. आरती लोखंडे	74
12	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सामाजिक-शैक्षणिक समता विषयक विचार	प्रा. प्रवीण शेगावकर	76
13	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे आर्थिक व सामाजिक विचार	प्रा. प्रवीण बाचकर	80
14	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या लोकशाही विषयक विचारांची सद्यकालीन उपयुक्तता	प्रा. भिमराज गायकवाड	84
15	स्त्री मुक्तीचे कडवे पुरस्कर्ते डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर : विशेष संदर्भ 'हिंदू कोड बिल'	डॉ. हनुमंत कुरकुटे	86
16	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची आर्थिक विकासाची दूरदृष्टी	डॉ. दीपा होळकर	93
17	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे कृषिविषयक विचार	प्रा. किरण तिडके	97
18	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे 'बुद्धिझम' विषयी विचार	प्रा. आर.जे. इंगोले	100
19	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर व भारतीय राज्यघटना	प्रा. राजू सानप	104

20	सामाजिक न्यायासंदर्भात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांची भूमिका **प्रा. स्मिता माळवे**	109
21	अनंत पैलुंचा अर्थ शास्त्रज्ञ : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर **प्रा. सुलक्षणा कोळी**	112
22	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि भारतीय कॉंग्रेस पक्षाची भूमिका **प्रा. विनोद निरभवणे**	116
23	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे भारतीय शेतीसाठी योगदान **प्रा. प्रकाश पगारे**	125
24	डॉ. बाबासाहेब आंबडेकरांचे वाणिज्य विषयक विचार **प्रा. राधिका काळे**	131
25	भारतीय राज्यघटना आणि सामाजिक परिवर्तन **प्रा. संदीप गोसावी**	136
26	डॉ. बाबासाहेब आंबडेकर यांचे अर्थशास्त्रीय विचार **प्रा. सारिका निकाळे**	139
27	दलित साहित्याचे प्रेरणास्त्रोत : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर **डॉ. भाऊसाहेब गमे**	144
28	भारतीय कार्ल-मार्क्स डॉ. अम्बेडकर का सार्वभौमिक व्यक्तित्त्व **डॉ. शैलजा जायस्वाल**	148
29	डॉ. अम्बेडकर के सामाजिक न्याय के बारे में विचार **डॉ. मीनल बर्वे**	151

प्रस्तुत अंकातील सर्व लेख लेखकांची मौखिक परवानगी ग्राह्य धरूनच एकत्रित करण्यात आलेले असून त्यात असलेली मते ही संबधित लेखाच्या लेखकांची वैयक्तिक मते आहेत. त्या मतांशी संपादक व प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही. या अंकाचे सर्व अधिकार लेखक आणि प्रकाशक यांनी राखून ठेवलेले असून दोघांच्याही पूर्वपरवानगी शिवाय लेखांचे पुनर्मुद्रण करणे किंवा यांत्रिकी साधनांनी नक्कल करणे बौद्धिक संपदा अधिकार कायद्यांतर्गत गुन्हा आहे. तसे आढळून आल्यास तात्काळ कारवाई करण्यात येईल.

प्रकाशक व मुद्रक : सौ. स्वाती धनराज सोनवणे, स्वातीधन इंटरनॅशनल पब्लिकेशन्स्, येवला (नाशिक)
भ्रमणध्वनी : ९६६५३९८२५८, ७७७५९८२५३४

Website : www.researchjourney.net

E-Mail : researchjourney2014@gmail.com

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) – 3.009, (GIF) –0.676 (2013)
Special Issue 57 [B] : भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर : जीवन आणि कार्य
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
April 2018

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या लोकशाही विषयक विचारांची सद्यकालीन उपयुक्तता

प्रा. भिमराज गायकवाड
विभाग प्रमुख व सहा. प्राध्यापक (राज्यशास्त्र)
म.वि.प्र.स.चे कला व वाणिज्य महाविद्यालय,
वडनेर भैरव, ता. चांदवड (नाशिक)

प्रस्तावना:-

भारताच्या जडणघडणीत अनेक क्षेत्रात डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांचे योगदान लाभलेले आहे. एकाच वेळी अनेक आघाड्यांवर त्यांनी काम केलेले आहे. त्यांनी स्वतंत्र भारताची राज्यघटना लिहिली .त्याच वेळी त्यांनी समाजकारण , राजकारण ,धम्मकारणही केले. त्यांनी भारताच्या शैक्षणिक क्षेत्रात,कायद्याच्या क्षेत्रात, अस्पृश्यता निवारण्याच्या संदर्भात ,स्त्री उद्धाराच्या बाबतीत, शेती आणि कामगार यासंबंधी केलेले कार्य उल्लेखनीय आहे. आधुनिक भारताच्या निर्माण कार्यातही त्यांचे महत्वाचे योगदान आहे. दलितांना त्यांचे न्याय हक्क मिळवून देण्यासाठी तसेच त्यांची अस्मिता जागृत करण्यासाठी बाबासाहेब आयुष भर झटले. पण हे कार्य करीत असताना भारताचे राष्ट्रीय ऐक्य व लोकशाही यांना धोका पोहचणार नाही याची त्यांनी सतत काळजी घेतली.

लोकशाही बाबत अनेक विचारवंतानी वेगवेगळे विचार मांडलेले आहेत. 'लोकशाही म्हणजे चर्चेच्या रूपाने मार्गदर्शन घडवून चालणारे सरकार' हि वॉल्टर ची व्याख्या; 'लोकशाही म्हणजे लोकांचे ,लोकांकरिता, लोकांनी चालविलेले राज्य' ही लिंकनची व्याख्या. परतू आंबेडकरांची लोकशाहीची व्याख्या याहून वेगळी आहे. "ज्या सरकार पद्धतीत लोकांच्या आर्थिक व सामाजिक जीवनात क्रांतिकारक बदल रक्तपाताशिवाय घडवून आणण्यात येतात त्याला ते लोकशाही म्हणतात" म्हणजेच ज्या शासन प्रकारामध्ये जनतेला आपला विकास घडवून आणण्यासाठी शांततेच्या मार्गांचा वापर करता येतो त्या शासन प्रकाराला ते लोकशाही म्हणतात.

लोकशाही वरील नितांत श्रद्धा:-

डॉ.आंबेडकरांची लोकशाही वर नितांत श्रद्धा होती: पण भारताचा इतिहास आणि प्रचलित आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक व्यवस्था लक्षात घेता व भारतातील लोकशाही ही काही स्वाभाविकपणे उत्क्रांतीत झालेली नाही हे त्यांना माहित होते. आधुनिक लोकशाही ही विशेषत: युरोपियन देशांच्या विकास क्रमांतून निर्माण झालेली व त्यायोग्य ती भारतात असल्याचे त्यांचे मत होते. त्यामुळेच आपल्या देशात ही लोकशाही यशस्वी कशी होईल, हा त्याचा चिंतनाचा विषय सतत राहिला होता. आंबेडकरांचा कोणत्याही प्रकारच्या हुकुमशाहीला विरोध असल्यामुळे , लोकशाहीवर त्याची नितांत निष्ठा होती.

समाज हवा एकसंध:-

त्यांच्या मते जर लोकशाही यशस्वी करायची असेल तर समाज हा एकसंध असला पाहिजे म्हणजेच समाजामध्ये प्रखर अशी विषमता असता कामा नये. त्याचप्रमाणे जर समाजातील विषमता नष्ट करावयाची असेल, तर समाजात भावनिक ऐक्य निर्माण होणे गरजेचे आहे. आधुनिक काळात हा त्यांचा विचार महत्वाचा ठरतो. कारण आज जर समाजाचे निरीक्षण केले तर लोककल्याणकारी योजनांचा फायदा समाजातील मोजकेच लोक घेतात. हा एक चिंतेचा विषय आहे. यामुळे समाजात विषमता निर्माण होऊन लोकशाहीला धोका निर्माण होत आहे.

राजकीय पक्षांमध्ये असावा विवेक :-

लोकशाही मध्ये प्रबळ विरोधी पक्षाचे अस्तिव आणि सताधारी व विरोधी पक्षातील सामंजस्याचे वातावरण, सत्ताधारी पक्षावर अकुंश ठेवणे हे जसे विरोधी पक्षाचे सर्वात महत्वाचे कार्य आहे.तसेच विरोधी

पक्षांच्या भूमिकेची कदर करणे हे सत्ताधारी पक्षाचे कर्तव्य आहे, यामुळे लोकशाही बळकट नक्कीच होईल अशी त्यांची धारणा होती. हे त्यांचे विचार लक्षात घेता आजच्या काळी संसदेच्या अधिवेशनांच्या व विधिमंडळाच्या कामकाजाच्या वेळी राजकीय पक्षांच्या मनमानी स्वरूपाच्या वागण्याचे त्यांनी मूल्यमापन करणे गरजेचे आहे. कारण आज भारतीय लोकशाहीला ते एक मोठे आव्हान ठरत आहे.

संविधानात्मक नैतिकता:-

लोकशाही जर चांगल्या प्रकारे रुजवायची असेल तर समाजात संविधानीक नैतिकता असायला पाहिजे. म्हणजेच जनता आणि राज्यकर्ते यांनी साविधानाचे पालन करून त्याचे आचरण करणे गरजेचे आहे. त्यामुळे लोकशाही अधिक चांगल्या प्रकारे समाजात रुजेल असा त्यांचा विश्वास होता.आजच्या स्थितीत संविधानीक सत्तेला पायदळी तुडवणारे राजकीय पक्ष आणि त्यांचे नेते यामुळे संविधानिक नैतिकतेचा प्रश्न आज निर्माण होऊन भारतीय लोकशाहीला आव्हान ठरत आहे.

कायदेशीर समानता:-

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनाच्या मते 'व्यक्तीचे जेवढे शोषण राजकीय सत्ते कडून होत नाही, जेवढे शोषण समाजाकडून होत असते.' म्हणजेच समाजात जर सामाजिक आणि आर्थिक विषमता असेल तर कायदेशीर समानता निर्माण करणे निर्थक ठरेल हे मानणे चुकीचे ठरणार नाही.त्यामुळे जर लोकशाही यशस्वी करायची असेल तर समाजात कायदेशीर समानता निर्माण करणे गरजेचे आहे असे त्याचे मत होते. आजच्या काळात याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे कायदेशीर समानतेच्या नावाखाली गरीब जनतेची पिळवणूक केली जाते आणि समाजातील प्रतिष्ठित व्यक्ती कायद्याच्या पळवाटा शोधून कायद्याच्या चौकटीतून निर्दोष सुटून जातात.

अल्पसंख्याकांना संरक्षणाची हमी:-

समाजात विषमता नष्ट कराची असेल तर समाजातील अल्पसंख्याकांना त्यांच्या संरक्षणाची हमी असायला हवी असे त्यांचे मत होते.हे त्यांचे विचार आज देशातील धार्मिक आणि प्रांतिक-भाषिक असहिष्णुता लक्षात घेता आज त्याचे महत्त्व अनन्यसाधारण आहे. असे म्हणणे चुकीचे ठरणार नाही

समारोप:-

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या मते "जो पर्यंत भारतात आर्थिक आणि सामाजिक लोकशाही यशस्वी होत नाही तो पर्यंत खऱ्या अर्थाने भारतात लोकशाही यशस्वी होणार नाही."म्हणजेच जो पर्यंत समाजातील आर्थिक आणि सामाजिक विषमता नष्ट होणार नाही तो पर्यंत भारतात लोकशाही ही रुजणार नाही. कारण भारत मोठ्या प्रमाणात विषमता अस्तित्वात आहे.त्यामुळे शासनाच्या ज्या कल्याणकारी योजना आहेत त्या समाजातील तळागाळातील लोकांपर्यत पोहचत नाहीत आणि हे चित्र आज खऱ्या अर्थाने भारतात दिसून येत आहे.त्यामुळे भारतीय लोकशाही आज वेगळयाच वळणावर वाटचाल करतांना दिसुन येत आहे ही एक शोकांतिका आहे.

संदर्भ:

१. http://lekhsangrah.wordpress.com
२. देवगांवकर.एस.जी.(२००७) 'राजकीय विचारवंत (पाश्चात्य आणि भारतीय)' साईनाथ प्रकाशन,नागपूर
३. वराडकर र.घ.(२०१४) 'आधुनिक भारतीय राजकीय विचार' निराली प्रकाशन,पुणे
४. भोळे भा.ल.(२००३) 'आधुनिक भारतीय राजकीय विचार'पिंपळपुरे प्रकाशन, नागपूर

Impact Factor - 3.452

ISSN : 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

Research Journey

Multidisciplinary International E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

February - 2018

SPECIAL ISSUE - XLII

भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण

अतिथी संपादक

प्राचार्य ए. एल. भगत

मराठा विद्याप्रसारक संस्थेचे

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, वडनेर भैरव

ता. चांदवड, जि. नाशिक

मुख्य संपादक

डॉ. धनराज धनगर

महात्मा गांधी विद्यामंदिर संस्थेचे

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, येवला

ता. येवला, जि. नाशिक

For Details Visit to : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) – 3.009, (GIF) –0.676 (2013)
Special Issue 42 : भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
February 2018

अनुक्रमणिका

अ.नं.	शीर्षक	लेखक	पृष्ठ क्र.
१	भारतातील निवडणूक प्रक्रिया	- डॉ. सोनाली पाटील	०५
२	निवडणुका आणि प्रसारमाध्यमे	- प्रा. सुवर्णा धामणे	१२
३	भारतीय निवडणूक प्रक्रिया – विकास आणि सुधारणा	- प्रा. डी. डी. ठाकरे	१७
४	निवडणुक प्रकियेत निवडणुक आयोगाची भूमिका	- प्रा. हर्षदा जोशी	२३
५	भारतातील निवडणूक सुधारणा	- प्रा. गणेश लिंबोळे	२६
६	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. गोविंद ठाकरे	३०
७	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. जे. एल. ठाकरे	३४
८	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. राजू सानप	३८
९	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. अभिन पोटे	४२
१०	मतदार वर्तनावर परिणाम करणारे घटक	- प्रा. सी.डी.राजपूत	४५
११	मतदाराच्या वर्तनावर प्रभाव टाकणारे घटक	- श्रीमती एस.बी. पवार, प्रा.एस.व्ही. कोल्हे	४८
१२	२०१४ च्या सार्वत्रिक निवडणुकीचे विश्लेषण	- प्रा. शरद वाघ	५१
१३	भारतीय निवडणूक प्रक्रियेत आधुनिक साधनांचा वापर	- प्रा. डी. डी. गव्हाणे	५६
१४	भारतीय निवडणूक प्रक्रिया – विकास आणि सुधारणा	- प्रा. भीमराज गायकवाड	५८
१५	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. ज्ञानोबा ढगे	६२
१६	निवडणुका आणि मतदार वर्तन	- प्रा. एस. एस. कावळे, डॉ. व्ही.डी. कापडी	६७
१७	निवडणूक प्रक्रियेत निवडणूक आयोगाची भूमिका	- प्रा.दर्शना पाटील	७१
१८	भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण	- आरती कोल्हे	७८
१९	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- सुमित आहेर, निकिता गांगुर्डे	८२
२०	भारतातील लोकसभा निवडणुका आणि महिलांचा राजकीय सहभाग	- प्रा. राजेंद्र आगवाने, प्रा. अरुण पोटे	८५

Our Editors have reviewed paper with experts' committee, and they have checked the papers on their level best to stop furtive literature. Except it, the respective authors of the papers are responsible for originality of the papers and intensive thoughts in the papers.

- **Executive Editor**

Published by -

© Mrs. Swati Dhanraj Sonawane, Director, Swatidhan International Publication, Nashik

Email : swatidhanrajs@gmail.com Website : www.researchjourney.net Mobile : 9665398258

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) – 3.009, (GIF) –0.676 (2013)
Special Issue 42 : भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
February 2018

भारतीय निवडणूक प्रक्रिया : विकास आणि सुधारणा

प्रा.भिमराज गायकवाड
विभाग प्रमुख व सहा.प्राध्यापक (राज्यशास्त्र)
म.वि.प्र.स.चे कलाव वाणिज्य महाविद्यालय,
वडनेर भैरव,ता.चांडवड (नाशिक)

प्रस्तावना :-

भारत हा जगातीलसर्वात मोठा लोकशाही प्रधान देश म्हणुन ओळखला जातो.संविधान निर्मीत्यांनी लोकशाहीचा केलेलास्विकार आजपर्यत सुरु असुन, हीलोकशाही आज बरीच प्रगल्भ झाली आहे. असे असले तरीहीभारतीय लोकशाही संपुर्णतः आदर्शवाटावी अशी आहे. असे मात्र आपण म्हणु शकत नाही.शांततामय मार्गानेसत्तातरघडवून आणणारा मार्ग, म्हणून लोकशाहीकडे पाहीले जाते.

भारतासारख्या प्रचंड लोकसंख्या असलेल्याविविध भाषिक प्रदेशात भारत प्रजासत्ताक राष्ट्र झाल्यापासून गेली अनेकवर्षे लोकशाहीच्या मुल्यांना धक्का न लागू देता देश तसेच राज्य पातळीवरील निवडणूका यशस्वीपणे राबवण्यात आल्या.देशाच्या प्रशासकिय यंत्रणेच्या तुलनेत लोकप्रतिनिधींना जनतेचे राज्य चालवण्यासाठी सत्तेवर आणणारीनिवडणुक प्रक्रिया ही एकशिस्तबध्द,सोपी व नेमक्या उद्देशासाठीराबवली जाणारी यंत्रणा आहे.असेही म्हणता येईल की, निवडणूक म्हणजेच नागरीकांचीव नागरीकांकरिताविकसीत केलेली, जनमतावर लोकनेताठरवणारी परंपरा आहे.प्रत्येक निवडणूकील चुकांपासून धडाघेतवेळोवेळीनिवडणूकींशीसंबंधितनियमांत सुधार करण्याचेही प्रयत्न भारतीय निवडणूक आयोगाने केले आहे.

लोकशाहीच्या निवडणूका या खुल्या वातावरणात व्हाव्यात हे महत्त्वाचे असते. परंतू मागील काहीवर्षात या निवडणूकीच्या संपुर्ण प्रक्रियेत अनेक दोषशिरले आहेत. भारतीय लोकशाहीसाठीहाचिंतेचा विषय बनला असून सामान्य मानसाचा या लोकशाही प्रधान राजकिय व्यवस्थेवरील विश्वास उडत चालला आहे. ही एक गंभीर बाब आहे.

1) **संशोधनाची उदिष्टेः**

1)भारतीय निवडणूक प्रक्रियेचा अभ्यास करणे.
2)भारतीय निवडणूक प्रक्रियेमध्ये काळानुसार कोणकोणत्या सुधारणा झाल्या यांचा अभ्यास करणे.
3)भारतीय निवडणूक प्रक्रियेच्या सुधारणांमध्ये संसदेच्या योगदानाचा अभ्यास करणे.
4)भारतीय निवडणूक प्रक्रियेच्या सुधारणांमध्ये निवडणूकआयोगाच्या भूमिकेचा अभ्यास करणे.
5)भारतीय निवडणूक प्रक्रियेच्या सुधारणांमध्ये न्यायालयांच्या भूमिकांचे अभ्यास करणे.
6)भारतीय निवडणूक प्रक्रियेमध्ये काळानुसार कोणकोणत्यासुधारणाव्हावेत यांचा अभ्यास करणे.

2) **संशोधनाच्या पध्दतीः**

प्रस्तूत शोधनिबंधासाठी दुय्यम सांधनांचा वापर करुन तथ्य संकलन करण्याचा प्रयत्न केला आहे.संबधित विषयावरिल संदर्भ व क्रमिक पुस्तके, मासिके, वर्तमान पत्रे, इंटरनेट वरिलवेबसाईट यांचा अभ्यास करुनहीमाहिती मिळवलेली आहे.

3) **भारतीय निवडणूक प्रक्रियाःविकास आणिसुधारणाः**

गेल्या अनेकवर्षात भारतातील निवडणूकामध्ये उत्तरोत्तरसुधारणाघडून येत असूननिवडणूक पध्दत अधिकाधिक बळकट होत आहे.

अ) संसदेच्या कायद्यानेः

निर्माण होणारी नवनवीन आव्हाने आणिसतत बदलणारी परिस्थिती यामुळे निवडणुक कायद्यामध्ये अनेक दुरुस्त्या करण्यात आल्या.यापैकी काही नवीन बदल पायंडा पाडणारेठरले.

1. **मतदानाच्या हक्कासाठी किमान वयोमर्यादा खाली आणणेः**
   यामध्ये 1989 मध्ये झालेला बदल महत्त्वपूर्ण ठरला.मतदानासाठी मतदार म्हणून नोंदणी करण्याचे वय 21 वर्षांवरुन 18 करण्यात आले.
2. **खुल्या मतदानाला सुरुवातः**
   2003 या वर्षापासुन राज्यसभेच्या निवडणुकांमध्ये खुल्या मतदानाला सुरुवात झाली.
3. **लष्करी आणि निम लष्करी दलातील कर्मचाऱ्यांना मतदान करण्याचा हक्कः**
   लष्करी आणि निम लष्करी दलातील कर्मचाऱ्यांना प्रतिपत्राव्दारे संसदेच्या कायद्याने मतदान करण्याचा हक्क देण्यात आला.
4. **परदेशातील नागरिकांना मतदार यादीमध्ये नाव नोदण्याची तरतूदः**
   अगदीअलीकडेसंसदेने कायद्यामध्ये दुरुस्ती करुन परदेशातील भारतीय नागरीकांना मतदार यादीमध्ये नाव नोंदण्याची तरतूद केलीआहे
5. **निवडणूक आयोग सक्षम करण्याबाबत संसदेची भूमिकाः**
   निवडणुकआयोगाच्या आधिकारांमध्ये संसदेकडुन करण्यात आलेल्या काही बदलांमुळे निवडणुकआयोग अधिक सक्षम होण्यास मदत झाली.

ब) न्यायालयांचा पाठिंबाः

कायद्याचा सकारात्मक अर्थलावुन न्यायालयांनीही निवडणूक आयोगाचे हात बळकट केले आहेत.

1. **निवडणूकांच्या वैधतेबाबतचा प्रश्न उपस्थित करण्याबतः**
   सर्वोच्च न्यायालयाने एका महत्त्वपूर्ण खटल्याच्या निकालातदिलेला निर्णय महत्त्वपुर्ण ठरलाआहे. यामध्ये राज्यघटनेच्या कलम 329(ब) अनुसारनिवडणक प्रक्रिया पुर्ण होईपर्यंतनिवणुक याचिकांचा अपवाद वगळतानिवडणुकांच्या वैधतेबाबत प्रश्न उपस्थित करण्याला प्रतिबंध करण्यात आलाआहे, असे या निर्णयात म्हटले होते.
2. **निवडणूक आयोग व आधिकाऱ्यांविरुद्ध आव्हन देण्याबाबतः**
   1978 मध्ये अशाच एका महत्त्वपूर्ण खटल्याच्या निकालातसर्वोच्च न्यायालयाने दिलेला निर्णयात, निवडणूक आयोग व आधिकाऱ्यांविरुद्ध आव्हन देण्याला सर्वसमावेशक बंदी घालण्यात आल्याचे न्यायालयाने सांगितलेआहे.
3. **आयकर विवरणपत्रे भरण्याबाबतः**
   1995 मध्ये अशाच एका महत्त्वपूर्ण खटल्याच्या निकालातदिलेला निर्णयत राजकिय पक्षांनी आयकर विवरणपत्रे भरायलाच हवी अशासुचणादिल्या, असे या निर्णयात म्हटले होते.
4. **मतदारांना त्यांच्या उमेदवाराविषयी माहीती करुन घेण्याचा हक्कः**
   मतदारांना त्यांच्या उमेदवाराविषयी माहीती करुन घेण्याचा हक्कआहेअसा एक महत्त्वपूर्ण निर्णय सर्वोच्च न्यायालयाने दिला. उमेदवारांना प्रतिज्ञापत्र सादर करणेआवश्यक असुन त्यामध्ये स्वःताचीगुन्हेगारी पार्श्वभुमी, मालमत्ता, कर्जआणिशैक्षणिक पात्रता याविषयी माहीती देणेआवश्यक आहे, असे या निर्णयात म्हटले होते.

क)निवडणूकआयोगाचे नाविन्यपुर्ण पाऊलः

निवडणूक आयोगाने अनेकसुधारणास्वतःच पुढाकार गेऊन केल्या आहेत.त्या पुढिल प्रमाणे.

1. **आदर्श आचारसंहितेचा मुद्दाः**

आदर्श आचारसंहितेचा मुद्दा राजकिय पक्षांनी मांडला होता. आयोगाने तो उचलून धरुन त्याबाबतची नियमावली तयार केली आणि 1990 पासुन त्याच्या कडक अंमलबजावणीस सुरुवात झाली.

2. **राजकिय पक्षाची नोंदणी,मान्यता वचिन्हे याबाबतचा प्रश्नः**

आधीच्या निवडणुक कायद्यांत राजकिय पक्षांची नोंदणी, मान्यता आणि त्यांना चिन्हाचे वाटप याबाबतच्या तरतुदी नव्हत्या.मात्र हळहळु आयोगाने पुढाकार घेऊन यांची अंमलबजावनी करण्यास सुरुवात केली

3. **मतदानासाठी यंत्रांचा वापरः**

1970 च्या उत्तरार्धातनिवडणूक आयोगाने मतदान यांत्राव्दारे मतदान घेता येईल का, याच्या शक्यता अजमावण्यास सुरूवात केली आणिसन 2000 नंतर झालेल्या लोकसभा आणि विधानसभा निवडणूकांपासून मतदानासाठी मतदान यंत्रांचा वापर करण्यात येऊ लागला.

4. **राजकिय निरीक्षक नेमण्याबाबतः**

राजकिय पक्षांचाही यामध्ये सहभाग असावा आणि मतदान केंद्र आधिकारी तटस्थपणे काम करतो की नाहीहेत्यांना पाहता यावे यासाठी प्रत्येक मान्यता प्राप्त पक्षाला मतदान केंद्र पातळीवर स्वःताचा प्रतिनधी म्हणजेच राजकिय निरीक्षक नेमता येऊ शकतो.

5. **ओळखपत्रे देण्याबाबतः**

बनावट मतदानाला आळा घालण्यासाठी आयोगाने 1993 मध्ये मतदारांना निवडणुकछायाचित्र ओळखपत्रे देण्यास सुरुवात केली.

6. **NOTA चा पर्यायः**

मतदारांला निवडणूकीला उभे राहीलेले कोणतेच उमेदवार जर योग्य वाटत नसेल तर तोत्यासाठी मतदान यंत्रावरील 'नोटा' म्हणजेच 'यापैकी कोणीही नाही'(NOTA-NONE OF THE ABOVE) या पर्याचा वापर करुशकतो.

7. **इतरसुधारणाः**

निवडणूक प्रकियेवर देखरेख ठेवण्यासाठी केंद्रीय निवडणूकनिरीक्षक नेमण्याची पध्दत आयोगाने 1990 पासुन सुरु केली. याशिवाय केंद्रीय पोलिस दल तैनात करणे,गुन्हेगारी पार्श्वभुमी असलेल्या व्यक्तींना निवडणूक लढवण्यास आयोगाने बंदीघातलीआहेआणिसंवेदनशील मतदान केंद्रांवर सुक्ष्म निरीक्षकांची नेमणुक करणे, याही उपाय योजना आयोगाने अंमलात आणल्या.

भारतीय निवडणुक प्रक्रियेमध्ये काळानुसार कोणकोणत्या सुधारणाव्हावेत :

1. सरकारणेनिवडणुकखर्चाची जबाबदारी उचलली तरनिवडणुक लढविणाऱ्या सर्व उमेदवारांना समान पातळी वरुन मतदारांपुढे जाता येईल; तसेचनिवडणुवितील अनेक गैरप्रकारांना आळाघालता येईल.
2. राजकिय पक्षांना मिळणाऱ्या देणग्या, त्यांच्या उत्पन्नांचे इतर मार्ग आणि त्यांच्याकडुन होणाराखर्च या सर्वगोष्टींचाहिशेब राजकिय पक्षांनी ठेवावा आणि त्यांच्या हिशेबाचे लेखापरिक्षण करण्याची सक्ती करावी.
3. अपक्ष उमेदवारांच्या मोठ्या संख्येमुळे निवडणूक प्रक्रियेतील गुंतागुंतविनाकारणवाढते. कारण अपक्ष उमेदवारांपैकी काही मोजके अपवा वगळताइतर उमेदवार मतदारांच्या दृष्टीने दखलपात्रही नसतात.

ISSN : 2348-7143
February 2018

4. मतदारांनी उमेदवारांना मतदान करण्याऐवजी थेट राजकिय पक्षांनाच मतदान करावे आणि राजकिय पक्षांना जितकी मते मिळतील त्या प्रमाणात त्याला कायदे मंडळात जागा देण्यात याव्यात.
5. नागरी भागातील मतदारांची असलेली उदासीनताही एक गंभीर बाब असल्याने मतदान सक्ती करावे असे मानले जाते.पण सक्ती आणिलोकशाही एकमेकांबरोबर जाऊ शकत नाहीत, म्हणुनच मतदानामध्ये मतदारांचा सहभाग वाढावा असेवाटत असेल तर त्यासाठी मतदारांचे शिक्षणहोणे आवश्यक आहे.
6. काही वर्तमानपत्रे व दुरदर्शन वाहिन्या विशीष्ट राजकिय पक्षांच्या बाजुनेनिवडणुकिच्या काळातवातावरण निर्मीती करण्यासाठी काल्पनिक अंदाज व्यक्त करीत असतात. त्यामुळे मतदारांवर गैर स्वरुपाचा प्रभाव पडत असतो. ही बाबलक्षातघेऊन निवडणूकी पुर्वी व्यक्त करण्यात येणाऱ्या ✗एक्झिट पोल✗वर बंदीघालावी.
7. निवडणूकसुधारणांचा एक भाग म्हणुन उमेदवाराला परत बोलवण्याचा हक्कअसावा. थोडक्यात निवडणूकितनिवडूणआलेल्या खासदारकिंवाआमदारांना त्यांचे पद सोडुण परत बोलवण्याची ही प्रकिया आहे.

निष्कर्षः

1. भारतासारख्या लोकसंख्येने मोठ्या असलेल्या वविविधताअसलेला देशातनिवडणूकआयोग शांततेतआणि मुक्त वातावरणातनिवडणूका पार पाडतेहे एक कौतुकास्पद काम आहे.
2. संसदेने पुढाकार घेऊन केलेल्या निवडणूक प्रक्रियेतील सुधारणा महत्त्वाच्या आहेत. कारणयामुळे निवडणूकआयोगाला आधिक बळकटी मिळालीआहे.
3. निवडणूकप्राक्रियेच्या सुधारणांमध्ये न्यायालयांनी घेतलेल्या भुमिकांमुळे निवडणूका पादर्शक होण्यासाठी खुप मदत झाली
4. निवडणूकआयोगाने पुढाकार घेऊन निवडणूक प्रक्रियेत केलेल्या सुधारणांमुळे भारतीय लोकशशाही बळकट होण्यास मदत झाली.

सारांशः.

लोकांच्या निवडणूक प्रकियेतील सहभागावरच राजकिय निवडणूकांचे यशापयश अवलंबुनअसते.जगभरातील राष्ट्रांपैकी अनेकराष्ट्रांत लोकसहभागाविना डबघाईला गेलेल्या लोकशाही यंत्रणांची उदाहणेदिसतील.त्यांच्या तुलनेनेभारत आदर्शराष्ट्र म्हणुन प्रत्येक वर्षागणिकविकास पावत आहे.याचे बहुतांश श्रेय भारतीय निवडणुकआयोगाला जाते, हे मात्र खरे.

संदर्भः

1. कुरेशी.एस.वाय. (2014) 'गेल्या काही वर्षांत निवडणुकांमध्ये झालेल्या सुधारणा' योजना मासिक, जुलै
2. पाटील.व्ही.बी. (2012) 'भारतीय राज्यघटना आणि राजकिय व्यवहार' केसागर पब्लिकेशन्स,पुणे
3. भोळे.भा.ल. (2010). " भारतीय गणराज्याचे शासन आणिराजकारण"निराली प्रकाशन, पूणे

Savitribai Phule Pune University, Pune

&

Maratha Vidhya Prasarak Samaj's

ARTS & COMMERCE COLLEGE

Vadner Bhairav, Tal. Chandwad, Dist. Nashik

Jointly Organized

ONE DAY STATE LEVEL SEMINAR

On

" Indian Electrol Process & Politics "

9th Feb. 2018

CERTIFICATE

This is to certify that Mr./Mrs./Prof./Dr. Bhimraj Gaikwad *of* Arts, Comm. College Vadner Bhairav *has Participated / Presented Paper/ Chaired a Panel in the State Level Seminar on* " Indian Electrol Process & Politics " *Jointly organized by Savitribai Phule Pune University, Pune & Department of Political Science, Arts & Commerce College, Vadner Bhairav Tal.Chandwad (Nashik) on 9th Feb. 2018. He / She has Presented Paper on* Bhartiya Nivdnuk Prakriya – Vikas aani Sudharna *His / Her Participation in this Seminar is highly appreciable.*

Prof. B. P. Gaikwad	Prof. D.D. Gavhane	Prof. S. V. Kolhe	Prof. A. L. Bhagat
H.O.D. & Co-Ordinator	Convener	Assit. Co-Ordinator	Principal

Impact Factor – 3.452
ISSN – 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL
January-2018
SPECIAL ISSUE-XXX

IMPACT OF GST ON PRIORITY SECTORS OF INDIAN ECONOMY

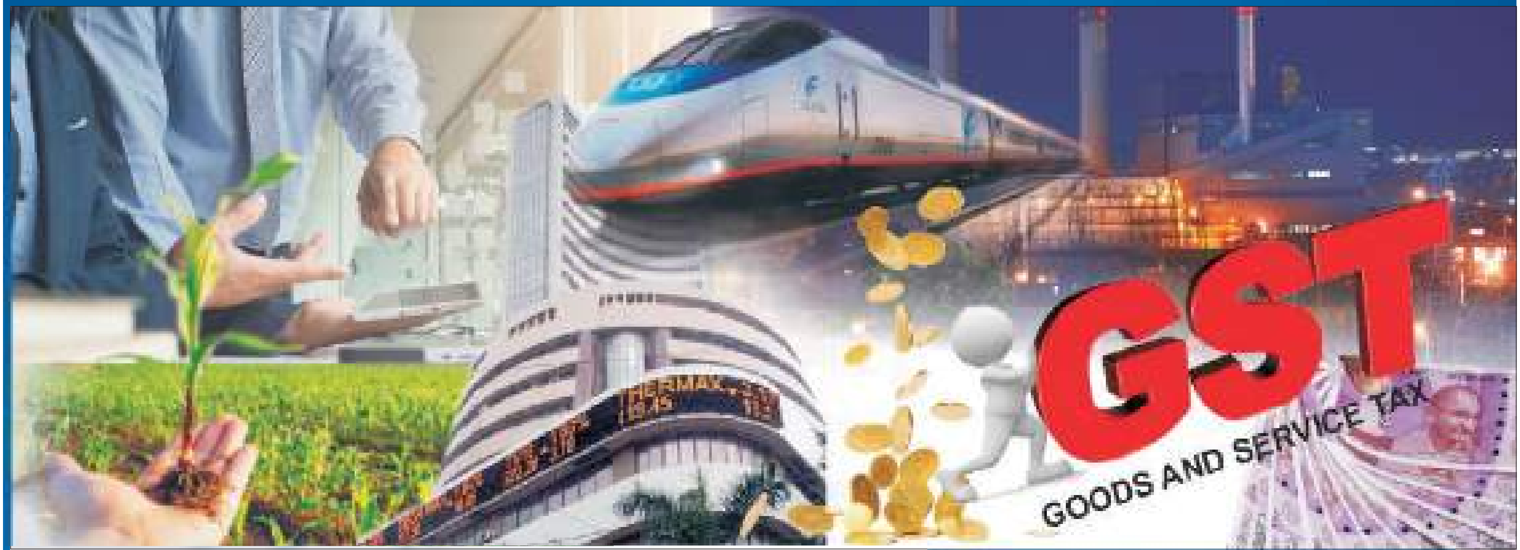

Guest Editor
Dr. Hiraman M. Kshirsagar
Principal
MVP's Arts & Commerce College, Soygaon
Tal-Malegaon, Dist - Nashik [M.S.] INDIA

Chief Editor
Dr. Dhanraj T. Dhangar
Assist. Prof. (Marathi)
MGV's Arts & Commerce College, Yeola,
Dist - Nashik [M.S.] INDIA

Executive Editor : Dr. Manoj V. Jagtap
Associate Editor : Prof. Sachin G. Pawar

This Journal is indexed in :
- University Grants Commission (UGC) List No. 40705 & 44117
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) – 3.009, (GIF) –0.676
SPECIAL ISSUE- 30 : IMPACT OF GST ON PRIORITY SECTORS OF INDIAN ECONOMY
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
January 2018

Index

No.	Title of the Paper	Authors' Name	Page No.
1	GST Impact on Marketing & Economy	Dr. Jagdish J. Patil	6
2	Impact of GST on Inflation	Dr.D.R.Bacchav	11
3	GST Impact on Small & Medium Business	Dr. S. K. Pagar	15
4	Impact of GST on Priority Sectors in India	Dr. Hiraman M. Kshirsagar	18
5	Impact of GST on Industry	Dr. Amol A. Gaikwad	23
6	GST : An Overview	Dr. Patil Meena Fakira	26
7	Advantages and Disadvantages of GST	Dr.Pankaj Tryambak Nikam	29
8	Impact of GST on Manufacturing Sector	Mr. Kardak Santosh Eknath	32
9	How GST will affect Service Sector in India?	Dr. Jayashri P. Jadhav	36
10	GST and Customers: A Brief Study	Prof. Ankush Ananda Kapadne	40
11	Impact of GST on India's Foreign Trade	Prof.D.D.Gavhane Prof. N.D.Wadghule	43
12	GST And Indian Economy	Swati Kisanrao Shelke	48
13	Goods and Service Tax-One Tax One Naton	Prof .Sonawane Rameshwar N.	51
14	The Impact of Goods and Service Tax (GST) on India's International Trade.	Prof .Nilesh.B .Nerkar	54
15	वस्तू व सेवा कर आणि भारतीय अर्थव्यवस्था	डॉ. करणसिंग राजपूत	57
16	वस्तु व सेवा कर (जीएसटी) - स्वरुप व फायदे-तोटे	प्रा. डॉ. सुनील पं. उगले	62
17	जीएसटी : एक दृष्टीक्षेप	डॉ. कारे डी. एन.	67
18	यंत्रमाग उद्योगातील जॉबवर्क आणि जीएसटी	डॉ. सौ. जाधव लीला दोधा	70
19	जीएसटी : भारतीय कररचनेतील महत्वाचा बदल	प्रा. एम. व्ही. हिरे	72
20	भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील जीएसटी परिणामांचे अध्ययन	प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर एन. सोनवणे	76
21	भारतातील वस्तू व सेवा कराचे भवितव्य	प्रा. डॉ. ना. ना. गाढे	80
22	जीएसटीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील प्रभाव	प्रा. डॉ. मनोज विठ्ठल जगताप	84
23	जीएसटी : फायदे व तोटे	डॉ. मनीषा के. आहेर	87
24	जीएसटी आणि उत्पादन क्षेत्र	प्रा. सचिन जी. पवार	90
25	जीएसटीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या प्राधान्य क्षेत्रावरील परिणाम	प्रा. मनोज पी. देशमुख	93
26	वस्तू व सेवा कर **(GOODS & SERVICES TAX)**	प्रा. समाधान पुंजाराम सूर्यवंशी	95
27	वस्तू व सेवा कर भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम	प्रा. बागुल पुंडलिक एस.	98
28	वस्तू व सेवा कर : एक अभ्यास	प्रा. डॉ. गोरखनाथ रामदास पिंगळे	101

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) – 3.009, (GIF) –0.676
SPECIAL ISSUE- 30 : IMPACT OF GST ON PRIORITY SECTORS OF INDIAN ECONOMY
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
January 2018

Impact of GST on India's Foreign Trade

Prof. N.D.Wadghule
Arts & Commerce College, Vadner Bhairav
Tal- Chandwad(Nashik)

Prof.D.D.Gavhane
Arts & Commerce College, Vadner Bhairav
Tal- Chandwad(Nashik)

Background:

The present paper is an attempt to evaluate the impact of GST on India's Foreign Trade. GST has implement on 1st July 2017. The implementation of the Bill is expected to ease India's cumbersome tax system, help goods move seamlessly across state borders, curb tax evasion, improve compliance, increase revenues, spur growth, boost exports, and attract investments by improving ease of doing business in India. In short, GST when implemented is expected to perform miracles. But the question is – Can it really bring such radical changes?

Abstract :

Tax policies play a significant role on the economy through their impact on both competence and fairness. An efficient tax system should keep in view issues of income circulation and, at the same time, also attempt to produce tax revenues to sustain government spending on public services and infrastructure development. Cascading tax revenues have differential impacts on firms in the economy with comparatively high burden on those not getting full offsets. For a developing economy like India it is required to become more competitive and resourceful in its resource usage. Apart from various other policy instruments, India must practice taxation policies that would maximize its economic competence and reduce distortions and hindrance to efficient distribution of resources, specialization, capital formation and international trade. The Foreign Trade Policy (FTP) for 2015-20 says: "The simplification and harmonization of the indirect tax regime of the country will reduce the cost of production and lead to a seamless, integrated Indian market, thereby making Indian trade and industry more competitive.

Objectives :

The objective of this research paper is to understand the impact of GST on India's Foreign Trade. The paper will specifically examine its role in exports of goods and services, net foreign earnings and ease of doing business.

Methodology :

This study is based on Secondary data. The data is collected from different newspapers, articles in magazines and websites.

Findings :

GST would be positive for certain sectors while negative for others. However, the impact of GST on Foreign Trade is positive on not.

Introduction :

The single GST(goods and service taxes) replaced several former taxes and levies which included: central excise duty, services tax, additional customs duty, surcharges, state-level value added tax and Octroi Other levies which were applicable on inter-state

ISSN : 2348-7143
January 2018

transportation of goods have also been done away with in GST regime. GST is levied on all transactions such as sale, transfer, purchase, barter, lease, or import of goods and/or services. India adopted a dual GST model, meaning that taxation is administered by both the Union and State Governments. Transactions made within a single state are levied with Central GST (CGST) by the Central Government and State GST (SGST) by the State governments. For inter-state transactions and imported goods or services, an Integrated GST (IGST) is levied by the Central Government. GST is a consumption-based tax/destination-based tax, therefore, taxes are paid to the state where the goods or services are consumed not the state in which they were produced. IGST complicates tax collection for State Governments by disabling them from collecting the tax owed to them directly from the Central Government. Under the previous system, a state would only have to deal with a single government in order to collect tax revenue.

Indirect taxes to be subsumed into GST

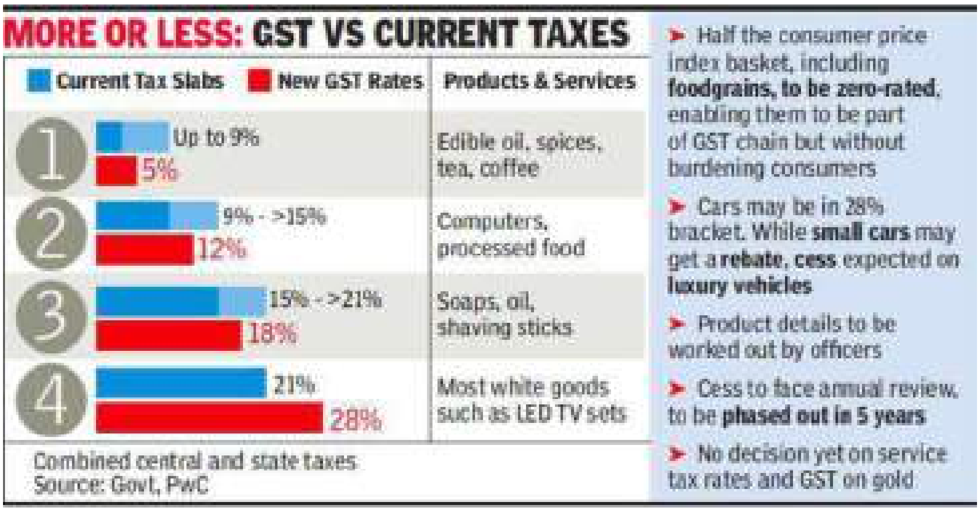

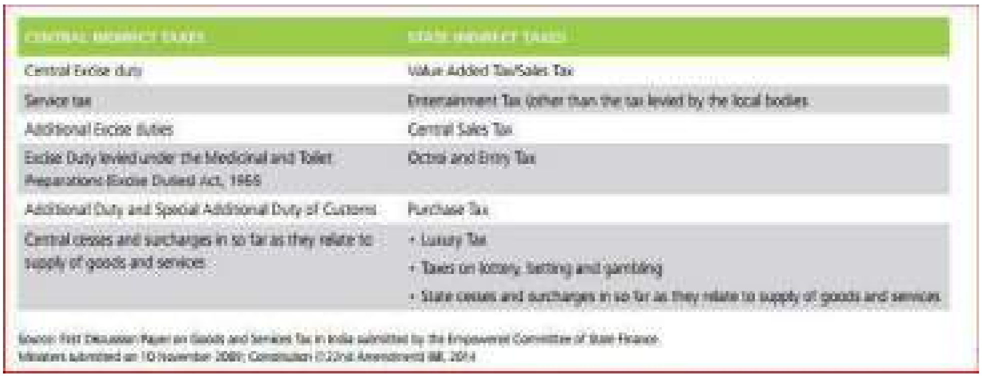

CENTRAL INDIRECT TAXES	STATE INDIRECT TAXES
Central Excise duty	Value Added Tax/Sales Tax
Service tax	Entertainment Tax (other than the tax levied by the local bodies
Additional Excise duties	Central Sales Tax
Excise Duty levied under the Medicinal and Toilet Preparations (Excise Duties) Act, 1955	Octroi and Entry Tax
Additional Duty and Special Additional Duty of Customs	Purchase Tax
Central cesses and surcharges in so far as they relate to supply of goods and services	• Luxury Tax • Taxes on lottery, betting and gambling • State cesses and surcharges in so far as they relate to supply of goods and services

Source: First Discussion Paper on Goods and Services Tax in India submitted by the Empowered Committee of State Finance Ministers submitted on 10 November 2009; Constitution (122nd Amendment) Bill, 2014

GST is expected to overcome the issues and shortcomings of the existing indirect tax structure. Historically, Indirect tax regime in India has been very complex with multiple levies at multiple taxable events. GST is expected to introduce a simple, efficient and uniform Indirect tax structure in India with a comprehensive tax leviable on supply of all goods and services on the same tax base and expectations from such system of taxation are: a) Taxable event would occur simultaneously on supply of goods and services and taxability would not be dependent on 'goods' or 'services (existing in current regime). b) Existing complexities relating to 'works contract', software, intellectual property etc., are expected to be eliminated making taxation of such transactions simpler, and reducing their tax burden. c) Challenges being faced at present by sectors such as E-commerce, Telecom, Financial services, Real Estate etc. will be addressed and resolved. d) The complexities of the existing system

ISSN : 2348-7143
January 2018

concerning valuations and classification of goods and services on account of the varied interpretations and rulings will be eliminated. e) Lower administrative burden and provide simplicity by standardizing GST return/challans and paymentsand provide for easy access through a central web-portal for registration, refund etc.In short, GST when implemented is expected to perform miracles. But, can it really?

GST rates in High Income Countries and Emerging Economies

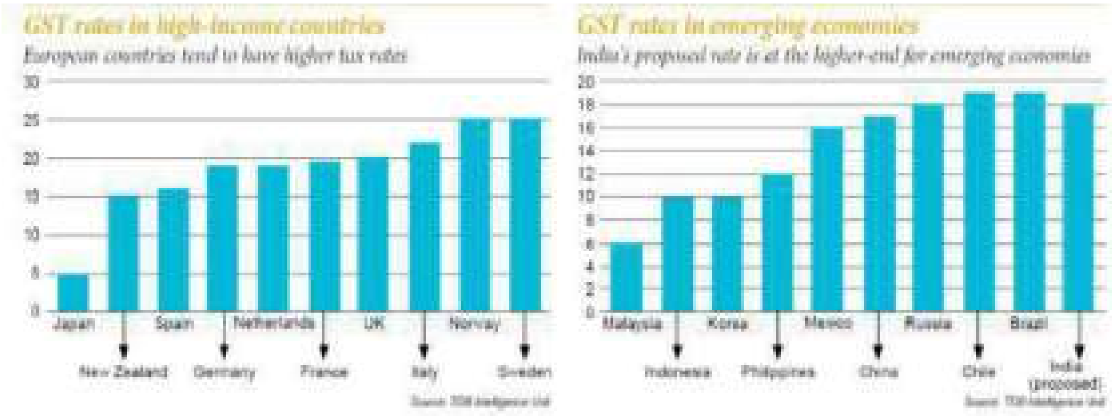

In the past, countries (like Malaysia and New Zealand) which have opted for GST have been known to face high inflation and slowdown in consumption initially.Whether history will be repeated in India depends on a host of factors, the most important being the standard rate of GST finally agreed upon. An introduction of GST would change the way of doing business in India and would have significant impact on international trade of goods through the change in customs duty computation, possible withdrawal of various duty exemptions and change in terms of the foreign trade policy ('FTP').

<u>Impact of GST on few areas related to foreign trade:-</u>

1. **Business made easy :-**

One factor where the industry has clearly been in consensus is that GST being a destination based tax (where the tax is not applied at the point of production but at the point of supply or consumption), will make life easier for businesses in India. Companies will not have to file tax returns with multiple departments, but there will be just one web-based form to file tax returns. The country will finally become one common market, with uniform pricing across states, and optimal allocation of resources, making our goods more competitive. "Undoubtedly the most significant reform since the liberalization in 1991, GST will transform India's economic landscape. Unifying the $2 trillion economy and its 1.3 billion people under a uniform tax code, makes our country one of the most attractive destinations for business. I am confident that this game-changing legislation will propel India into a $20 trillion economy in the decades to come," says Anil Agarwal, Chairman, Vedanta Group. Apart from this, there will be a very strong positive impact on the logistics sector. There is no one in India who has not seen the serpentine queues of goods carrying vehicles standing at inter-state check posts for inspection and payment of taxes. Even Shaktikanta Das, Economic Affairs Secretary, Ministry of Finance, GoI, is on record saying that trucks on an average spend 48 hours stranded at different check-posts every trip. The GST in 'one fell swoop' will remove these barriers, thus making India a preferred destination for business. "GST will revolutionise logistics with unified and simplified structure versus multiple taxes at various levels. It will lower the inventories and working capital, reduce documentation, improve asset utilisation, ensure higher turnaround time and efficiencies. We expect the industry to move away from pure vanilla warehousing needs to

contract logistics," Prakash Tulsiani, Executive Director & COO, Allcargo Logistics, tells The Dollar Business.

2. **Exports to climb :-**

If GST improves ease of doing business, can exports be far behind? With uniform taxation and cost efficiencies owing to reduced time and costs in transportation, one obvious effect would be that 'Made in India' products would now be more cost competitive in the global markets. "In the previous tax regime, our exbe ports were sagging, since we also exported a major portion of taxes. Indigenous manufacturers failed to capitalise owing to double taxation. All this will change post GST. And eventually exports from the country will increase," says Nihal Kothari, Chairman, National Council on Indirect Taxes, ASSOCHAM and Executive Director at Khaitan Co. And he is right! We have examples of GST boosting an economy's exports. For instance,New Zealand implemented GST in CY1986 and saw it exports jump from $5,880 million in CY1986 to $7,195 million CY1987, a growth of 22.36%. Similar was the case with Australia, which implemented GST regime in CY2000. Australia's exports grew at a CAGR of 7.9% from $63,870 million in CY2000 to $86,565 million in CY2004.The present system of differential multiple tax regimes across sectors of production and locations leads to distortions in allocation of resources as well as supply chain and warehouse structuring.

3.**Fate of Foreign Trade Policy Schemes :-**

A mixed bag of good and bad news could therefore be on offer for India's exporters.And it will be that way with some sectors emerging as winners, while others losing out on a few advantages. However, what can be a bigger cause of worry for exporters is the ambiguity with respect to various export promotion schemes allowed by India's Foreign Trade Policy (like MEIS, SEIS, EPCG, DBK, Advance Authorisation, etc.) during the initial GST implementation phase. Exporters are allowed to claim refunds on Central Excise, Customs duties and Service Tax against various scrips issued by the Ministry of Commerce. Since Central Excise and Service Tax will be subsumed under GST, exporters may face problems in encashing the much-needed incentives that have been structured to support exports.Asks Shah of Nipha Group, "Exports are zero rated, but GST retains the refund system at the final stage which will mean increased blockage of funds. A number of current export promotion schemes will wither away or get diluted. Similarly, what will happen to our dues during the transition from the current system to GST? How will they be treated?"

Office of the Directorate General of Foreign Trade (DGFT), Ministry of Commerce, GoI, is aware of the issue. D. K. Singh, Additional DGFT, while speaking to The Dollar Business says, "Under the current system, one can pay Customs Duty, Central Excise Duty and Service Tax. But, since Central Excise will be replaced by other taxes such as IGST and SGST under GST, it may not be a smooth transition for our exporters. So, we have requested the Finance Ministry to reconsider and allow us to maintain the scrip." As per him, the matter is currently under examination by the Ministry of Finance.

The current indirect tax regime provides for lower or no Customs Duty on imports for importers who use those imports in producing goods that are subsequently exported. However, under GST, imports would be subject to IGST (CGST plus SGST) and any exemptions or additional levy will not exist. This would provide level-playing field to domestic manufacturers against importers.

In case of special economic zone (SEZs), the various exemptions provided under different schemes would be limited in their applicability to export duty only. Exports or deemed exports

would be zero rated, but sale to domestic tariff area (DTA) would be taxable. Exports from these special zones though will get a leg-up by being more cost competitive, owing to reduced logistics costs.

4. Custom Duties :-

The Constitutional Amendment Bill prescribes that import of goods into the territory of India would be deemed to be an inter-state supply, thereby triggering levy of IGST. This deeming fiction has also been incorporated in the Model GST (IGST) Law. As a consequence, the computation of customs duty under the GST regime would have two components, ie, basic customs duty and IGST. The proposed levy of IGST would subsume the current levy of countervailing duty ('CVD') and additional duty of customs ('SAD'). The levy of IGST is likely to be collected by the Customs at the time of import into India and should be payable for each transaction, as against the monthly payment in case of IGST payable on domestic transactions. The importer is likely to report the import transactions and IGST paid on such imports in its monthly returns. Currently, the import related information is captured in multiple returns, where VAT return captures the import purchases while the excise/ service return captures the credit taken on countervailing duties paid on imported goods. Going forward, all this information should form part of the IGST return. The customs function of companies/ importers will need to be integrated with the tax function, while hitherto, the integration of the customs and tax function was limited to availment of credit of the custom duties. However, under the GST regime, the integration should be more than mere credit linkage; for instance, classification for customs purposes may also apply for GST law as well. As per the Model GST Law, the GST should be payable on the transaction value of imported goods plus any duties/ taxes, etc, levied under any statute other than the GST laws. This should mean that while paying IGST on the imported goods, basic customs duty ('BCD') should be added to the transaction value of the imported goods. Additionally, other duties such anti dumping duties, safe guard duties, etc is envisaged to continue as well. This practice is in line with the current regime as well as the global practices where import VAT or GST is payable. Further, the Customs valuation principles have been adopted for GST purposes as well. This will be a new phenomenon that the domestic industry will have to follow especially for services.

Conclusion :

For the industry, a transition into any new tax regime is usually fraught with several challenges and issues. While some of these are one time-short term issues, some others are long term and recurring and could have a lasting impact on the business. With GST in the anvil, it would be prudent for the industry to identify and understand some of these potential issues. Such an understanding is imperative for timely implementation of measures to overcome these issues and avoid potential disruptions they could cause to the business.

References:

1. https://timesofindia.indiatimes.com
2. https://gst.gov.in/
3. www.cbec.gov.in/htdocs-cbec/gst
4. https://en.wikipedia.org/wiki/Goods_and_Services_Tax_(India)

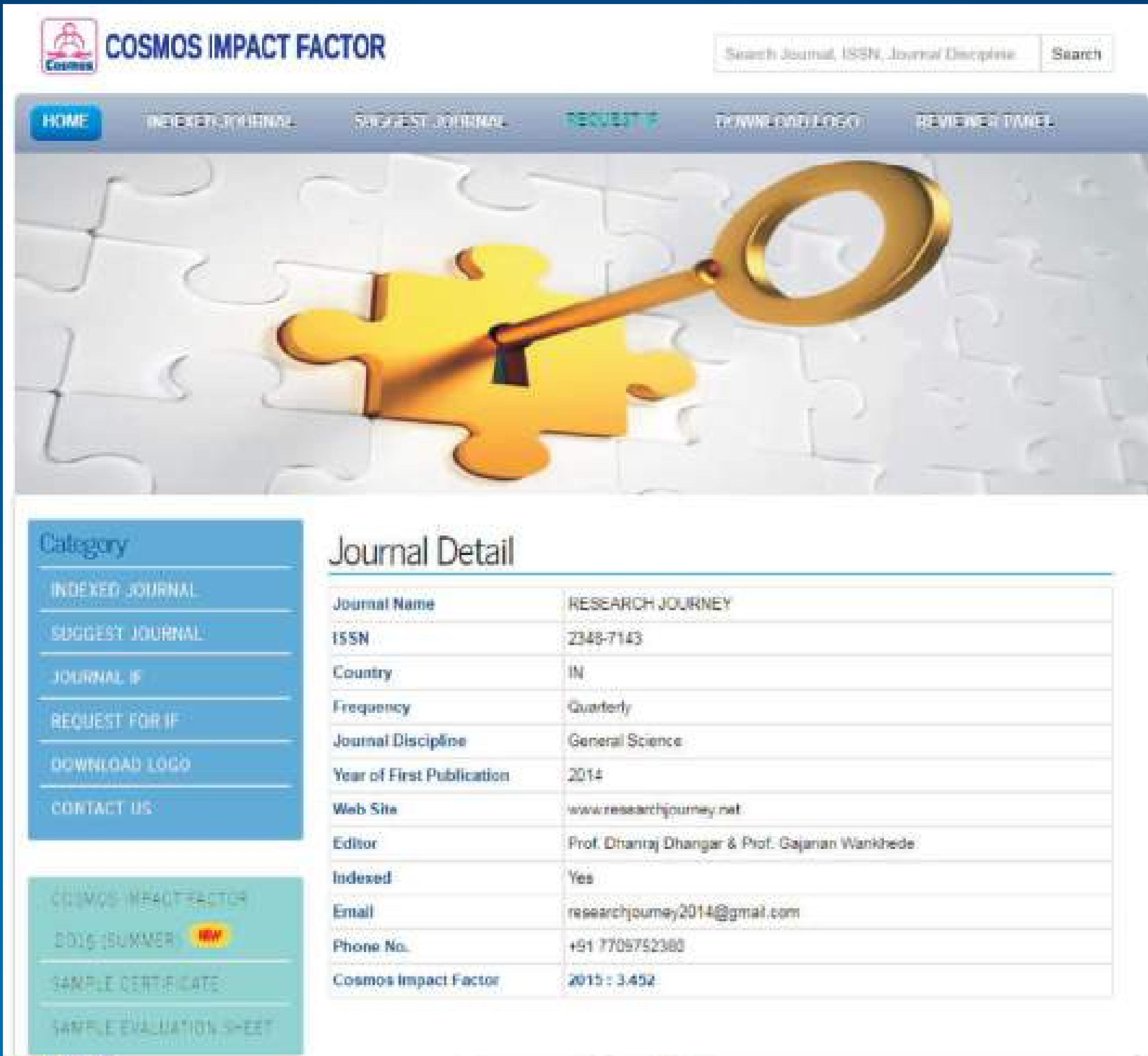

COSMOS IMPACT FACTOR

Search Journal, ISSN, Journal Discipline | Search

HOME | INDEXED JOURNAL | SUGGEST JOURNAL | REQUEST IF | DOWNLOAD LOGO | REVIEWER PANEL

Category

- INDEXED JOURNAL
- SUGGEST JOURNAL
- JOURNAL IF
- REQUEST FOR IF
- DOWNLOAD LOGO
- CONTACT US

- COSMOS IMPACT FACTOR
- 2016 (SUMMER) NEW
- SAMPLE CERTIFICATE
- SAMPLE EVALUATION SHEET

Journal Detail

Journal Name	RESEARCH JOURNEY
ISSN	2348-7143
Country	IN
Frequency	Quarterly
Journal Discipline	General Science
Year of First Publication	2014
Web Site	www.researchjourney.net
Editor	Prof. Dhanraj Dhangar & Prof. Gajanan Wankhede
Indexed	Yes
Email	researchjourney2014@gmail.com
Phone No.	+91 7709752380
Cosmos Impact Factor	2015 : 3.452

MARATHA VIDYA PRASARAK SAMAJ'S

Art's and Commerce College, Soygaon

Tal. Malegaon, Dist. Nashik

(Affiliated to the Savitribai Phule Pune University)

One Day State Level Seminar on

Impact of GST on Priority Sectors of Indian Economy

11th January 2018

CERTIFICATE

This is to Certify that Ms./Mr./Dr. Prof. D. D. Gavhane

of Arts & commerce college Vadnerbhairav

has actively Participated/Presented Paper/Worked as Resource Person in One Day State Level Seminar on **"Impact of GST on Priority Sectors of Indian Economy"** organized by Department of Commerce of Arts & Commerce College, Soygaon and Sponsored by Savitribai Phule Pune University, Pune, on **11th January 2018.**

Prof. Sachin G. Pawar	**Dr. Manoj V. Jagtap**	**Dr. Hiraman M. Kshirsagar**
Co-ordinator	Convener	Principal

Impact Factor - 3.452

ISSN : 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

Research Journey

Multidisciplinary International E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

February - 2018

SPECIAL ISSUE - XLII

भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण

अतिथी संपादक

प्राचार्य ए. एल. भगत

मराठा विद्याप्रसारक संस्थेचे

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, वडनेर भैरव

ता. चांदवड, जि. नाशिक

मुख्य संपादक

डॉ. धनराज धनगर

महात्मा गांधी विद्यामंदिर संस्थेचे

कला व वाणिज्य महाविद्यालय, येवला

ता. येवला, जि. नाशिक

For Details Visit to : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

अनुक्रमणिका

अ.नं.	शीर्षक	लेखक	पृष्ठ क्र.
१	भारतातील निवडणूक प्रक्रिया	- डॉ. सोनाली पाटील	०५
२	निवडणुका आणि प्रसारमाध्यमे	- प्रा. सुवर्णा धामणे	१२
३	भारतीय निवडणूक प्रक्रिया – विकास आणि सुधारणा	- प्रा. डी. डी. ठाकरे	१७
४	निवडणुक प्रकियेत निवडणुक आयोगाची भूमिका	- प्रा. हर्षदा जोशी	२३
५	भारतातील निवडणूक सुधारणा	- प्रा. गणेश लिंबोळे	२६
६	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. गोविंद ठाकरे	३०
७	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. जे. एल. ठाकरे	३४
८	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. राजू सानप	३८
९	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. अभिन पोटे	४२
१०	मतदार वर्तनावर परिणाम करणारे घटक	- प्रा. सी.डी.राजपूत	४५
११	मतदाराच्या वर्तनावर प्रभाव टाकणारे घटक	- श्रीमती एस.बी. पवार, प्रा.एस.व्ही. कोल्हे	४८
१२	२०१४ च्या सार्वत्रिक निवडणुकीचे विश्लेषण	- प्रा. शरद वाघ	५१
१३	भारतीय निवडणूक प्रक्रियेत आधुनिक साधनांचा वापर	- प्रा. डी. डी. गव्हाणे	५६
१४	भारतीय निवडणूक प्रक्रिया – विकास आणि सुधारणा	- प्रा. भीमराज गायकवाड	५८
१५	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. ज्ञानोबा ढगे	६२
१६	निवडणुका आणि मतदार वर्तन	- प्रा. एस. एस. कावळे, डॉ. व्ही.डी. कापडी	६७
१७	निवडणूक प्रक्रियेत निवडणूक आयोगाची भूमिका	- प्रा.दर्शना पाटील	७१
१८	भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण	- आरती कोल्हे	७८
१९	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- सुमित आहेर, निकिता गांगुर्डे	८२
२०	भारतातील लोकसभा निवडणुका आणि महिलांचा राजकीय सहभाग	- प्रा. राजेंद्र आगवाने, प्रा. अरुण पोटे	८५

Our Editors have reviewed paper with experts’ committee, and they have checked the papers on their level best to stop furtive literature. Except it, the respective authors of the papers are responsible for originality of the papers and intensive thoughts in the papers.

- **Executive Editor**

Published by -

© Mrs. Swati Dhanraj Sonawane, Director, Swatidhan International Publication, Nashik

Email : swatidhanrajs@gmail.com **Website :** www.researchjourney.net **Mobile :** 9665398258

भारतीय निवडणूक प्रक्रियेत आधुनिक साधनांचा वापर

प्रा. डी.डी.गव्हाणे
सहाय्यक प्राध्यापक व विभागप्रमुख (अर्थशास्त्र)
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, वडनेरभैरव ता. चांदवड जि. नाशिक
dattadg.2007@gmail.com

भारतीय निवडणूका या सरकारी तिजोरीवर मोठा ताण निर्माण करतात. देशाच्या राज्यकारभारासाठी इतक्या मोठ्या प्रमाणात खर्च होऊनही लोकांचा निवडणूक प्रक्रियेवरील विश्वास वाढलेला दिसत नाही. उलट तो कमी कमी होत असलेला दिसतो. शिवाय निवडणूकीच्या काळात सरकारी यंत्रणांवर मोठा ताण निर्माण होतो. त्यांमुळे 'डीजीटल इंडीयाच्या' युगात निवडणूकाही डीजीटल केल्या तर ?

शोधनिबंधाचा उद्देश :-

1. निवडणूकीत आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापराची शक्यता तपासणे.
2. सामान्य जनतेचा लोकशाही प्रकियेवरील विश्वास दृढ करणेसाठी उपाय सुचविणे.
3. निवडणूक काळात होणाऱ्या सरकारी खर्चात कपात करण्यासाठी उपाय सुचविणे.
4. सरकारी यंत्रणेचा वेळ, पैसा व कामाचा ताण कमी करण्यासाठी उपाययोजना सुचविणे.

गृहितके :-

1. निवडणूक प्रक्रियेत आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर केल्यास सामान्य जनतेचा निवडणूक प्रक्रियेवरील विश्वास वाढेल.
2. निवडणूक काळात होणाऱ्या सरकारी खर्चात कपात करता येणे शक्य आहे.

संशोधन पद्धती :-

सदर शोधनिबंध हा वर्णनात्मक व उपायात्मक स्वरुपाचा आहे. यासाठी मतदारांचा अडचणी जाणून घेण्यासाठी निरीक्षण व मुलाखत याचा प्राथमिक तथ्यांचा तसेच दैनिक लोकसत्ता, महाराष्ट्र टाईम्स, सकाळ या दुय्यम आधार सामग्रीचा वापर करण्यात आलेला आहे.

भारतीय लोकशाही ही जगातील सर्वात मोठी असल्याने या यंत्रणेत निवडणूका या खुप मोठी भुमिका बजावतात. त्यांमुळे निवडणूका या स्वच्छ व पारदर्शक वातावरणात होणे गरजेचे आहे. मात्र भ्रष्टाचारी मार्गाने या निवडणूकात अनेक प्रकारचे अडथळे निर्माण केले जातात. त्याचा परिणाम भारतीय लोकशाहीवरील सर्वसामान्य मतदारांचा विश्वास कमी होत चालला आहे. निवणूकांतील दोषांमुळे मतदार त्यांचा मतदानाचा हक्क न बजावणे पसंत करताता. राजकिय पक्षांनाही हेच हवे असते. त्यांमुळे जेव्हा भारतातील 100 टक्के मतदार मतदानाचा हकक बजावेल व त्यांनंतर जे सरकार बहुमताने निवडूण येईल ते खरे लोकशाही सरकार असेल.

यासाठी पुढील उपाययोजना करणे गरजेचे आहे -

1. मतदान कार्ड आधार नंबरशी संलग्न करणे :-

आधार नंबर पॅन, बॅक खाते, मोबाईल, इत्यादी सेवेसाठी अत्यावश्यक केले आहे. त्याचप्रमाणे ते मतदान कार्डलाही संलग्न करावे. त्यामुळे मतदार यादीतील दुबार असलेली नावे आपोआप कमी होईल व यादीचा घोळ मिटेल. मतदार यादीत बोगस नावे मुद्दाम घुसविली जातात व मतदानाच्या वेळी या नावांचा फायदा घेऊन बोगस मतदान केले जाते. आधार संलग्नीकरणाने ही बोगसगीरी बंद होईल.

2. देशातील सर्व निवडणूका एकाच वेळी घेणे :-

भारतात सरपंच, जि. प., पंचायत समिती, विधानसभा, लोकसभा सदस्य यांच्या निवडणूका होतात. प्रत्येक वर्षात कुठली ना कुठली निडणूक असते. शिवाय निवडणूक आयोगाला स्वतंत्र कर्मचारी वर्ग नाही. त्यांमुळे पोलीस, शिक्षक, तहसिल, जिल्हाधिकारी यांच्या कर्मचाऱ्यांवर कामाचा बोजा पडतो. तसेच आचारसंहितेत सरकारला निर्णय घेता येत नसल्याने सरकारी कारभार लालफीतीत अडकला जातो. त्यांमुळे संपुर्ण देशात विधानसभा, लोकसभा, ग्रामपंचायत, पंचायत समिती, जिल्हा परिषद, महानगरपालीका अशा सर्व निवडणूका एकाच वेळी घेतल्यास एकदा निडणूका झाल्या की, 5 वर्षे पुन्हा पुन्हा निवडणूका घेण्याची गरज पडणार नाही व खर्चात आणि सरकारी कर्मचाऱ्यांच्या श्रमात मोठी बचत होईल. प्रत्येक स्वराज्य संस्थेला मिळणारा निधी खर्च होण्यासाठी सर्व लोकप्रतिनीधींचा कालावधी एकच असणे फार महत्वाचे आहे. मतदारांनाही पुन्हा पुन्हा मतदान नसल्याने ते स्वतःहुन मतदान करण्यासाठी येतील.

3. मतदानासाठी मशिन ऐवजी ऑनलाईन पद्धत सुरु करणे :-

मतदानासाठी मशिन ठेवल्याने त्यांची जपणूक, बंदोबस्त यांवर खुप वेळ व श्रम खर्च होतात. त्याऐवजी मतदान केल्यानंतर ते मतदान केंद्रात न साठवता निवडणूक विभागाच्या मुख्य कार्यालयात इंटरनेटद्वारे साठविले जावे व मतदानाची वेळ संपताच सर्व जागांसाठीचे निकाल ऑनलाईनच जाहीर करावे त्यांमुळे मशिन सांभाळणे व तत्सम कामे कमी होऊन निकालात सुलभता व गती येईल.

4. मतदानासाठी मतदान केंद्र ऐच्छिक करणे :-

ऑनलाईन मतदान पद्धती व आधार जोडणी झाल्यास मतदारास मतदान करण्यासाठी आपले मतदान ज्या केंद्रात आहे त्या ठिकाणी जाण्याची गरज नाही. त्यांमुळे मतदार सोईच्या ठिकाणी मतदान करु शकेल. आजच्या मतदान पद्धतीत निवडणूक कर्मचाऱ्यांनाच त्यांचा मतदानाचा हक्क बजावता येत नाही.

5. निवडणूक आयोगाने स्वतःचा ॲप तयार करणे :-

निवडणूक आयोगाने सर्व सुविधायुक्त ॲप तयार केल्यास थोड्याच दिवसात लोक घरी बसल्या बसल्या मतदान करु शकतील. बॅक ॲप व वेबसाईटद्वारे बॅकीग व्यवहार होतात. त्याचप्रमाणे आधार पुष्टीच्या आधारे ॲप व वेबसाईटद्वारे मतदार आपले मत घरबसल्या देऊ शकेल.

निष्कर्ष :

1. निवडणूक प्रक्रियेत आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर केल्यास सामान्य जनतेचा निवडणूक प्रक्रियेवरील विश्वास वाढेल. सुचविलेल्या उपाययोजना प्रत्यक्ष अंमलात आणल्यानंतर निवडणूका या स्वच्छ व पारदर्शक वातावरणात होतील. त्यांमुळे प्रत्येक राजकीय पक्षांना सत्ता संपादित करण्यासाठी विकास कामेच करावी लागतील. राजकारण करावे लागणार नाही तेव्हा मतदारांना खरे राजपद मिळेल व त्यांचा लोकशाहीवरील विश्वास अधिक दृढ होईल.
2. निवडणूक काळात होणाऱ्या सरकारी खर्चात कपात करता येणे डीजीटल साधनांमुळे शक्य आहे. शिवाय कार्यक्षमतेत मोठी वाढ होईल .

Impact Factor - 3.452

ISSN : 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

Research Journey

Multidisciplinary International E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

February - 2018

SPECIAL ISSUE - XLII

भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण

अतिथी संपादक
प्राचार्य ए. एल. भगत
मराठा विद्याप्रसारक संस्थेचे
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, वडनेर भैरव
ता. चांदवड, जि. नाशिक

मुख्य संपादक
डॉ. धनराज धनगर
महात्मा गांधी विद्यामंदिर संस्थेचे
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, येवला
ता. येवला, जि. नाशिक

For Details Visit to : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

अनुक्रमणिका

अ.नं.	शीर्षक	लेखक	पृष्ठ क्र.
१	भारतातील निवडणूक प्रक्रिया	- डॉ. सोनाली पाटील	०५
२	निवडणुका आणि प्रसारमाध्यमे	- प्रा. सुवर्णा धामणे	१२
३	भारतीय निवडणूक प्रक्रिया – विकास आणि सुधारणा	- प्रा. डी. डी. ठाकरे	१७
४	निवडणुक प्रकियेत निवडणुक आयोगाची भूमिका	- प्रा. हर्षदा जोशी	२३
५	भारतातील निवडणूक सुधारणा	- प्रा. गणेश लिंबोळे	२६
६	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. गोविंद ठाकरे	३०
७	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. जे. एल. ठाकरे	३४
८	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. राजू सानप	३८
९	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. अभिन पोटे	४२
१०	मतदार वर्तनावर परिणाम करणारे घटक	- प्रा. सी.डी.राजपूत	४५
११	मतदाराच्या वर्तनावर प्रभाव टाकणारे घटक	- श्रीमती एस.बी. पवार, प्रा.एस.व्ही. कोल्हे	४८
१२	२०१४ च्या सार्वत्रिक निवडणुकीचे विश्लेषण	- प्रा. शरद वाघ	५१
१३	भारतीय निवडणूक प्रक्रियेत आधुनिक साधनांचा वापर	- प्रा. डी. डी. गव्हाणे	५६
१४	भारतीय निवडणूक प्रक्रिया – विकास आणि सुधारणा	- प्रा. भीमराज गायकवाड	५८
१५	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- प्रा. ज्ञानोबा ढगे	६२
१६	निवडणुका आणि मतदार वर्तन	- प्रा. एस. एस. कावळे, डॉ. व्ही.डी. कापडी	६७
१७	निवडणूक प्रक्रियेत निवडणूक आयोगाची भूमिका	- प्रा.दर्शना पाटील	७१
१८	भारतातील निवडणूक प्रक्रिया आणि राजकारण	- आरती कोल्हे	७८
१९	मतदार वर्तनावर प्रभाव पाडणारे घटक	- सुमित आहेर, निकिता गांगुर्डे	८२
२०	भारतातील लोकसभा निवडणुका आणि महिलांचा राजकीय सहभाग	- प्रा. राजेंद्र आगवाने, प्रा. अरुण पोटे	८५

Our Editors have reviewed paper with experts' committee, and they have checked the papers on their level best to stop furtive literature. Except it, the respective authors of the papers are responsible for originality of the papers and intensive thoughts in the papers.

- **Executive Editor**

Published by -

© Mrs. Swati Dhanraj Sonawane, Director, Swatidhan International Publication, Nashik

Email : swatidhanrajs@gmail.com **Website :** www.researchjourney.net **Mobile :** 9665398258

ISSN : 2348-7143
February 2018

मतदाराच्या वर्तनावर प्रभाव टाकणारे घटक

श्रीमती. एस.बी. पवार
के. टी.एच.एम कॉलेज नाशिक.

श्री.प्रा. एस.व्ही. कोल्हे
जनता ज्यु. कॉलेज व कला
वाणिज्य महाविदयालय वडनेर भैरव.

गोषवाराः-

निवडणूका भारतीय राजकिय प्रक्रियेतील महत्वपुर्ण घटक आहे. लोकशाही व्यवस्थेमध्ये निवडणूक हया घटकाला महत्वपुर्ण स्थान आहे. राजकिय सत्तेचे शांतता व रचनात्मक मार्गाने परिवर्तन घडुन आणण्यासाठी भारतीय लोकशाही व्यवस्थेत निवडणूकास महत्व प्राप्त झाले आहेत. त्यामुळे देशातील निवडणूक प्रक्रिया सदोष असावी, कार्यक्षम असावी यासाठी भारतात निवणूक आयोगाची निर्मिती करण्यात आली आहे.

प्रस्तावनाः-

भारतातील सर्व निवडणूकांचे संचालन करण्याची जबाबदारी निवडणूक आयोगावर आहे. भारतातील निवडणूक व्यवस्था ही वैशिष्टे पुर्ण आहेत. मतदार या घटकास निवडणूकीत मध्यवर्ती स्थान आहेत.त्यामुळे भारतातील निवडणूक प्रक्रियेने जे प्रतिनिधी निवडले जातात त्यात निवडणूक यंत्रणा आणि लोकशाही याचा महत्वाचा वाटा आहे. भारतात लोकशाही पध्दतीची स्थापना करण्यात आल्यामुळे निवडणूक प्रक्रियेस महत्व प्राप्त झाले आहेत.भारतात निश्चीत कालावधीनंतर निवडणूकणा होतात व सरकारकारची निर्मिती करण्यात येते.भारतात निवडणूकांची घोषणा करण्यापासुन निकाल जाहीर करेपर्यंत सर्व कार्य निवडणूक आयोग पार पाडते.

भारतातील निवडणूकावर व निवडणूका निकालावर प्रभाव पाडणारा सर्वात महत्वाचा घटक म्हणजे मतदाराचे वर्तन होय.मतदार ज्या पध्दतीने मतदान करतात त्यावर निवडणुकांचे निकाल अवलंबुन असतात. भारतात अदयाप ही मतदाराची टक्केवारी कमी आहे. जवळजवळ ६०% च्या आसपास मतदान होते याचा निवडणूकीवर परिणाम होतो. तसेच मतदान करतांना मतदारांना विविध घटक प्रभावित करत असतात. मतदारांच्या वर्तनावर प्रभाव पाडणा-या खालील घटकांच्या आधारे मतदारांच्या वर्तनाचा आकृतीबंध लक्षात येतो.

१) जातीयता :-

जात हा घटक मतदान वर्तनावर प्रभावीपणे परिणाम करतो.भारतात जाती निष्ठा मोठया प्रमाणात आढळते. यातुन आपल्या जातीच्या उमेदवारास मतदान करण्याची प्रवृत्ती मतदारामध्ये आढळते. महाराष्ट्रात मराठा जातीच्या लोंकाची मते मिळतात. आंध्रात कम्मा व रेडडी, केरळात नायर , तामिळनाडुत मुदलियार या जातीचे मते त्या उमेदवारास मिळतात आणि उमेदावार देखील जात या घटकाचा आधार घेवून त्या जातीसमुहात लोकांची मते प्राप्त करण्यात यशस्वी होतात. आणि त्यातुन ख-या अर्थाने जातीच्या आधारावर राजकारण अस्तीत्वात येते.

२) प्रादेशिकता :-

एखादया विशिष्ट प्रदेशात राहाणा-या लोकांचा त्यात्या प्रदेशाशी निष्ठा आढळते. आपल्या कर्मभुमीच्या नात्याने पाहाण्याचा द्रुष्टीकोन आणि आपली प्रदेशाबाबात निष्ठा आणि बांधिलकी अशा प्रादेशिक अस्मितेमुळे व्यक्ती किंवा मतदार विशिष्ट पध्दतीने मतदान करतात . जो कुणी आपल्या प्रदेशात सुखसाई हित सबधांना आणि विकास याला महत्व देईल अशा उमेदवारास लोक मतदान करतात. आणि त्यातुन विविध पक्ष राजकिय प्रक्रियेत आपल्या परिने प्रभाव टाकण्याचा प्रयत्न करीत असतात. अनेक पक्ष प्रादेशिक अभिमान बाळगुन लोकांना आकर्षित करतात. आणि त्यांच्यावर आपले वर्चस्व प्रस्तापित करतात. समन्वय चर्चा शांततामय मार्गाने प्रश्न सोडविले

ISSN : 2348-7143
February 2018

जातील असा विश्वास प्रादेशिक लोकांमध्ये निर्माण करून लोकांच्या भावना जागृत करतात आणि लोंकाच्या मतदान विचारात परिवर्तन करतात.

३) धार्मिकता :-

भारत हा धर्म निरपेक्ष देश आहेत. भारतात धार्मिकतेला अधिक महत्व दिले जाते.भारतात विविध जाती धर्माचे लोक राहातात.प्रत्येक धर्मानुसार त्या त्या धर्माचे राजकिय नेते आहेत आणि लोक आपल्या धर्माचे मत आपल्याला कसे मिळेल यासाठी सतत प्रयत्नशील असतात. पंजाबमध्ये अकालीदल , शीख धर्मियांचे प्रतिनिधीत्व करते. तर राष्ट्रीय पातळीवर भारतीय जनता पक्ष हिंदुत्वादी राजकिय पक्ष आहेत. भारतीय जनसंघाचा उदय होण्यापुर्वी महाराष्ट्रात हिंदुत्ववांदाचे धुरीनत्व हिंदु महासभा आणि रामराज्य परिषद राजकिय पक्ष व काही संघटना वाहत होत्या. इस्लाम धर्मियांनी मुस्लीम लीगची स्थापना केली . धम ही बाब अदयापही भारतीय लोकांमध्ये महत्वाची मानली जाते. धर्म हा घटक समोर ठेवुन लोक विविध धर्माच्या उमेदवारास आपल्या धर्माचे हितसंबध जोपल्यास राजकिय पक्षात मतदान करण्याचा कल दर्शवितात.

४) पैशाचा प्रभाव :-

पैसा घटक मानवी वर्तनात बदल घडवुन आणणारा सर्वात महत्वाचा मानला जातो. निवडणुकीच्या काळात मतदारांना पैसे वाटले जातात आणि मतदार ही त्या मोहाला बळी पडतात आणि पैसे घेवुन मतदान करतात. असा मतदार योग्य प्रतिनिधी कोण याचा विचार न करता केवळ कोण अधिक पैसा देईल याचा विचार केला जातो. एका बाजुला केवळ ६० % मतदान होण्याचे कारण म्हणजे काही मतदार पैसे न मिळाल्यास मतदान करत नाही हे ही असावे. आजच्या राजकारणात पैशाचा वाढता प्रभाव आणि ज्या उमेदवाराकडे अधिक पैसा त्याच्याकडे मतदाराचा कल अधिक असतो आणि त्याचा परिणाम मतदानावर होतो थोडक्यात पैसा हा घटक राजकारणात मतदाराच्या वर्तनावर प्रभाव टाकतो.

५) राजकिय पक्षाची जाहीरनामे :-

निवडणूकीच्या काळात विविध राजकिय पक्ष आपली जाहीरनामे प्रसिदध करतात असे राजकिय पक्ष मतदारांना आकर्षित करण्यासाठी विविध प्रलोभलाने आकर्षित करतात. मोठी आश्वासाने देतात ज्या राजकिय पक्षात कमालीचे वक्तृत्व कौशल्य असेल तर तो संपुर्ण जनसमुहावर आपला ठसा उमटवतो. त्याच्या रसाळ वाणीला भुलुन मतदार प्रभावित होतात. आपले हितसबंध जोपासणारा केवळ हाच प्रतिनिधी आहे असे त्यांना वाटु लागते. त्यातुन त्याच्या वर्तनात मतपरिवर्तन दिसते.

६) मतदाराचे हितसबंध :-

प्रत्येक मतदारांना आपल्या सरकारकडुन काही अपेक्षा असतात त्यापुर्ण झाल्या की व्यक्तीला समाधान वाटते . आता हे सत्ताधारी पक्ष आपल्या अपेक्षा कितपत पुर्ण करू शकतील याचा विचार करणारा वर्ग आपल्या जन समुहात आहेत प्रत्येक राजकिय पक्षाची चौकस विचार मतदार करतो प्रत्येक समाजात मतदाराची आर्थिक , सामजिक पार्श्वभुमी वेगळी असते. त्यामुळे हित सबंध वेगळे असतात. हित सबधांना अनुसरून मतदान करण्याचा कल वाटतो आणि त्यामुळे प्रत्येक मतदाराच्या वर्तनात वेगळपणा जाणवतो.

७) व्यक्तीमत्व :-

व्यक्तीमत्व हा घटक इतर प्रभाव पाडणारा प्रभावशाली घटक आहे. अगदी स्थानिक राजकारणापासुन ते राष्ट्रीय राजकारणापर्यंत उमेदवाराचे व्यक्तीमत्व प्रभाव पाडत असते. लोक कुणाला तरी एका घटकाला प्रभावित होत असतात. आणि आदर्श मानत असतात अशा वेळी व्यक्तींना प्रभावित होऊन लोक मतदान करतात.

सारांश :-

वरिल घटाकांच्या आधारे विचार करता व्यक्ती प्रवृत्ती ही सकारात्मक घटकाला महत्व देते. हे प्रश्न चिन्ह आहे सकारात्मक बाजु घेतली तर लोकशाहीला सुदृढ प्रतिनिधी निवडला जाईल आणि काही सकारात्मक घडेल मात्र

जनसमुह वाईट गोष्टीला जास्त महत्व देतो. ही एक मानवी प्रवृत्ती आहे सर्व सामान्यपणे चांगल्यापेक्षा वाईटवरच भर दिला जातो. आणि त्यातुन काही व्यक्ती विषयीची मत बनविले जाते. त्यामुळे प्रत्येक प्रादेशिक पक्षाने विधायक भुमिका पार पाडावी . अशी अपेक्षा आहे.तसेच प्रत्येक मतदाराने मतदानाचा हक्क बजवताना योग्य पध्दतीने बजवावा व आपल्या लोकशाही व्यवस्थेला मजबुत बनविण्यास खारीचा वाटा उचलावा हीच खरी अपेक्षा करणे योग्य ठरेल.

संदर्भ :-

१. डॉ.शरद घोडके, डॉ.जे.सोनखासकर, डॉ.डी.सी.वाबळे, प्रा. प्रकाश पवार (२०१३), भारतीय शासन आणि राजकारण.(सक्सेस पब्लिकेशन)
२. शोभा कारेकर, शरद घोडके (२००४) महाराराष्ट्राचे शासन आणि राजकारण) (अंशुल पब्लिकेशन)

Impact Factor – 3.452 ISSN – 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

January-2018

SPECIAL ISSUE-XXX

IMPACT OF GST ON PRIORITY SECTORS OF INDIAN ECONOMY

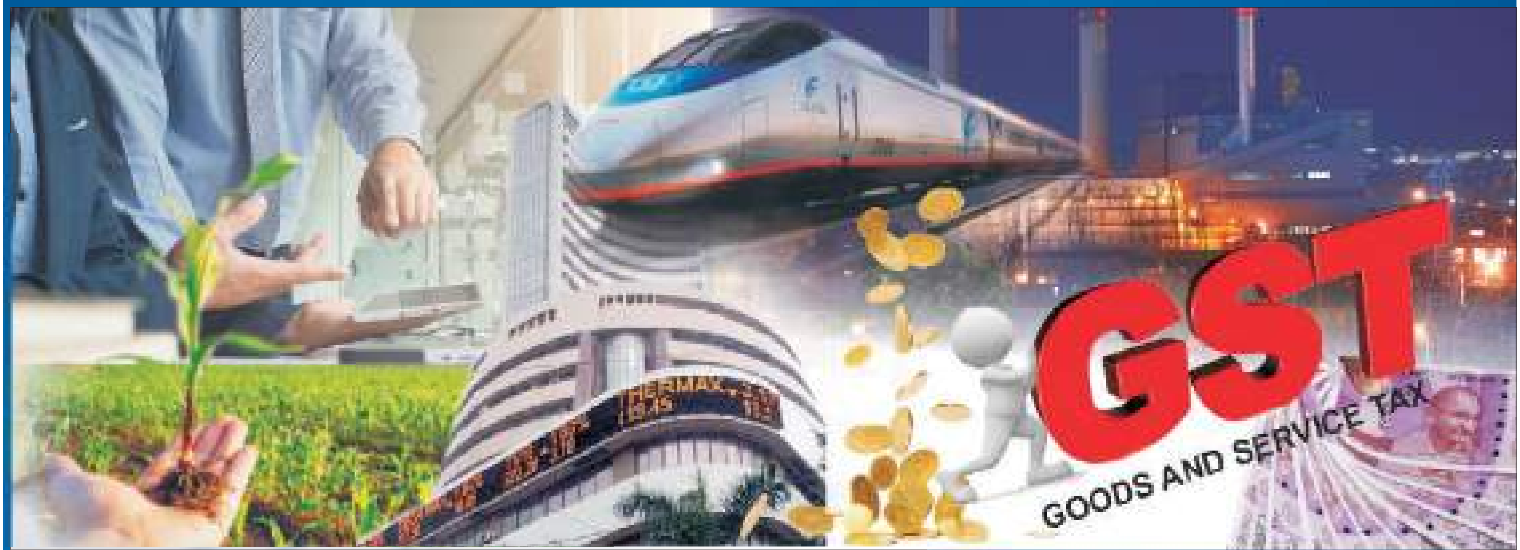

Guest Editor

Dr. Hiraman M. Kshirsagar
Principal
MVP's Arts & Commerce College, Soygaon
Tal-Malegaon, Dist - Nashik [M.S.] INDIA

Chief Editor

Dr. Dhanraj T. Dhangar
Assist. Prof. (Marathi)
MGV's Arts & Commerce College, Yeola,
Dist - Nashik [M.S.] INDIA

Executive Editor : Dr. Manoj V. Jagtap

Associate Editor : Prof. Sachin G. Pawar

This Journal is indexed in :
- University Grants Commission (UGC) List No. 40705 & 44117
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmoc Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)

For Details Visit To : www.researchjourney.net

SWATIDHAN PUBLICATIONS

Index

No.	Title of the Paper	Authors' Name	Page No.
1	GST Impact on Marketing & Economy	Dr. Jagdish J. Patil	6
2	Impact of GST on Inflation	Dr.D.R.Bacchav	11
3	GST Impact on Small & Medium Business	Dr. S. K. Pagar	15
4	Impact of GST on Priority Sectors in India	Dr. Hiraman M. Kshirsagar	18
5	Impact of GST on Industry	Dr. Amol A. Gaikwad	23
6	GST : An Overview	Dr. Patil Meena Fakira	26
7	Advantages and Disadvantages of GST	Dr.Pankaj Tryambak Nikam	29
8	Impact of GST on Manufacturing Sector	Mr. Kardak Santosh Eknath	32
9	How GST will affect Service Sector in India?	Dr. Jayashri P. Jadhav	36
10	GST and Customers: A Brief Study	Prof. Ankush Ananda Kapadne	40
11	Impact of GST on India's Foreign Trade	Prof.D.D.Gavhane Prof. N.D.Wadghule	43
12	GST And Indian Economy	Swati Kisanrao Shelke	48
13	Goods and Service Tax-One Tax One Naton	Prof .Sonawane Rameshwar N.	51
14	The Impact of Goods and Service Tax (GST) on India's International Trade.	Prof .Nilesh.B .Nerkar	54
15	वस्तू व सेवा कर आणि भारतीय अर्थव्यवस्था	डॉ. करणसिंग राजपूत	57
16	वस्तु व सेवा कर (जीएसटी) - स्वरुप व फायदे-तोटे	प्रा. डॉ. सुनील पं. उगले	62
17	जीएसटी : एक दृष्टीक्षेप	डॉ. कारे डी. एन.	67
18	यंत्रमाग उद्योगातील जॉबवर्क आणि जीएसटी	डॉ. सौ. जाधव लीला दोधा	70
19	जीएसटी : भारतीय कररचनेतील महत्वाचा बदल	प्रा. एम. व्ही. हिरे	72
20	भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील जीएसटी परिणामांचे अध्ययन	प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर एन. सोनवणे	76
21	भारतातील वस्तू व सेवा कराचे भवितव्य	प्रा. डॉ. ना. ना. गाढे	80
22	जीएसटीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील प्रभाव	प्रा. डॉ. मनोज विठ्ठल जगताप	84
23	जीएसटी : फायदे व तोटे	डॉ. मनीषा के. आहेर	87
24	जीएसटी आणि उत्पादन क्षेत्र	प्रा. सचिन जी. पवार	90
25	जीएसटीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या प्राधान्य क्षेत्रावरील परिणाम	प्रा. मनोज पी. देशमुख	93
26	वस्तू व सेवा कर **(GOODS & SERVICES TAX)**	प्रा. समाधान पुंजाराम सूर्यवंशी	95
27	वस्तू व सेवा कर भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम	प्रा. बागुल पुंडलिक एस.	98
28	वस्तू व सेवा कर : एक अभ्यास	प्रा. डॉ. गोरखनाथ रामदास पिंगळे	101

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) – 3.009, (GIF) –0.676
SPECIAL ISSUE- 30 : IMPACT OF GST ON PRIORITY SECTORS OF INDIAN ECONOMY
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
January 2018

Impact of GST on India's Foreign Trade

Prof. N.D.Wadghule
Arts & Commerce College, Vadner Bhairav
Tal- Chandwad(Nashik)

Prof.D.D.Gavhane
Arts & Commerce College, Vadner Bhairav
Tal- Chandwad(Nashik)

Background:

The present paper is an attempt to evaluate the impact of GST on India's Foreign Trade. GST has implement on 1st July 2017. The implementation of the Bill is expected to ease India's cumbersome tax system, help goods move seamlessly across state borders, curb tax evasion, improve compliance, increase revenues, spur growth, boost exports, and attract investments by improving ease of doing business in India. In short, GST when implemented is expected to perform miracles. But the question is – Can it really bring such radical changes?

Abstract :

Tax policies play a significant role on the economy through their impact on both competence and fairness. An efficient tax system should keep in view issues of income circulation and, at the same time, also attempt to produce tax revenues to sustain government spending on public services and infrastructure development. Cascading tax revenues have differential impacts on firms in the economy with comparatively high burden on those not getting full offsets. For a developing economy like India it is required to become more competitive and resourceful in its resource usage. Apart from various other policy instruments, India must practice taxation policies that would maximize its economic competence and reduce distortions and hindrance to efficient distribution of resources, specialization, capital formation and international trade. The Foreign Trade Policy (FTP) for 2015-20 says: "The simplification and harmonization of the indirect tax regime of the country will reduce the cost of production and lead to a seamless, integrated Indian market, thereby making Indian trade and industry more competitive.

Objectives :

The objective of this research paper is to understand the impact of GST on India's Foreign Trade. The paper will specifically examine its role in exports of goods and services, net foreign earnings and ease of doing business.

Methodology :

This study is based on Secondary data. The data is collected from different newspapers, articles in magazines and websites.

Findings :

GST would be positive for certain sectors while negative for others. However, the impact of GST on Foreign Trade is positive on not.

Introduction :

The single GST(goods and service taxes) replaced several former taxes and levies which included: central excise duty, services tax, additional customs duty, surcharges, state-level value added tax and Octroi Other levies which were applicable on inter-state

ISSN : 2348-7143
January 2018

transportation of goods have also been done away with in GST regime. GST is levied on all transactions such as sale, transfer, purchase, barter, lease, or import of goods and/or services. India adopted a dual GST model, meaning that taxation is administered by both the Union and State Governments. Transactions made within a single state are levied with Central GST (CGST) by the Central Government and State GST (SGST) by the State governments. For inter-state transactions and imported goods or services, an Integrated GST (IGST) is levied by the Central Government. GST is a consumption-based tax/destination-based tax, therefore, taxes are paid to the state where the goods or services are consumed not the state in which they were produced. IGST complicates tax collection for State Governments by disabling them from collecting the tax owed to them directly from the Central Government. Under the previous system, a state would only have to deal with a single government in order to collect tax revenue.

Indirect taxes to be subsumed into GST

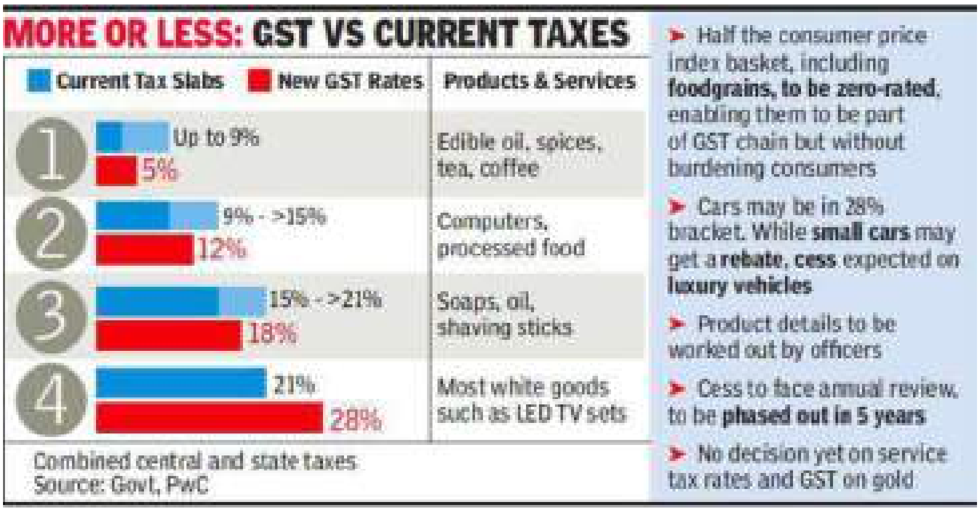

CENTRAL INDIRECT TAXES	STATE INDIRECT TAXES
Central Excise duty	Value Added Tax/Sales Tax
Service tax	Entertainment Tax (other than the tax levied by the local bodies
Additional Excise duties	Central Sales Tax
Excise Duty levied under the Medicinal and Toilet Preparations (Excise Duties) Act, 1955	Octroi and Entry Tax
Additional Duty and Special Additional Duty of Customs	Purchase Tax
Central cesses and surcharges in so far as they relate to supply of goods and services	• Luxury Tax • Taxes on lottery, betting and gambling • State cesses and surcharges in so far as they relate to supply of goods and services

Source: First Discussion Paper on Goods and Services Tax in India submitted by the Empowered Committee of State Finance Ministers submitted on 10 November 2009; Constitution (122nd Amendment) Bill, 2014

GST is expected to overcome the issues and shortcomings of the existing indirect tax structure. Historically, Indirect tax regime in India has been very complex with multiple levies at multiple taxable events. GST is expected to introduce a simple, efficient and uniform Indirect tax structure in India with a comprehensive tax leviable on supply of all goods and services on the same tax base and expectations from such system of taxation are: a) Taxable event would occur simultaneously on supply of goods and services and taxability would not be dependent on 'goods' or 'services (existing in current regime). b) Existing complexities relating to 'works contract', software, intellectual property etc., are expected to be eliminated making taxation of such transactions simpler, and reducing their tax burden. c) Challenges being faced at present by sectors such as E-commerce, Telecom, Financial services, Real Estate etc. will be addressed and resolved. d) The complexities of the existing system

concerning valuations and classification of goods and services on account of the varied interpretations and rulings will be eliminated. e) Lower administrative burden and provide simplicity by standardizing GST return/challans and paymentsand provide for easy access through a central web-portal for registration, refund etc.In short, GST when implemented is expected to perform miracles. But, can it really?

GST rates in High Income Countries and Emerging Economies

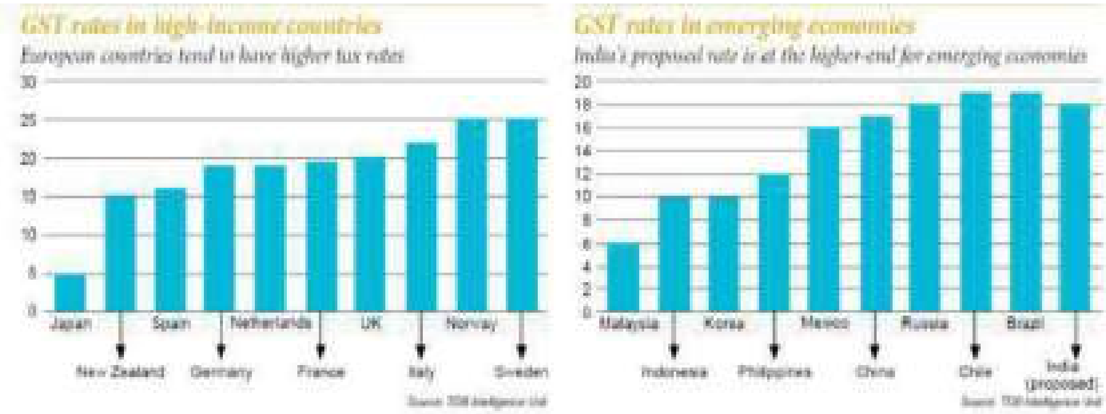

In the past, countries (like Malaysia and New Zealand) which have opted for GST have been known to face high inflation and slowdown in consumption initially.Whether history will be repeated in India depends on a host of factors, the most important being the standard rate of GST finally agreed upon. An introduction of GST would change the way of doing business in India and would have significant impact on international trade of goods through the change in customs duty computation, possible withdrawal of various duty exemptions and change in terms of the foreign trade policy ('FTP').

Impact of GST on few areas related to foreign trade:-

1. **Business made easy :-**

One factor where the industry has clearly been in consensus is that GST being a destination based tax (where the tax is not applied at the point of production but at the point of supply or consumption), will make life easier for businesses in India. Companies will not have to file tax returns with multiple departments, but there will be just one web-based form to file tax returns. The country will finally become one common market, with uniform pricing across states, and optimal allocation of resources, making our goods more competitive. "Undoubtedly the most significant reform since the liberalization in 1991, GST will transform India's economic landscape. Unifying the $2 trillion economy and its 1.3 billion people under a uniform tax code, makes our country one of the most attractive destinations for business. I am confident that this game-changing legislation will propel India into a $20 trillion economy in the decades to come," says Anil Agarwal, Chairman, Vedanta Group. Apart from this, there will be a very strong positive impact on the logistics sector. There is no one in India who has not seen the serpentine queues of goods carrying vehicles standing at inter-state check posts for inspection and payment of taxes. Even Shaktikanta Das, Economic Affairs Secretary, Ministry of Finance, GoI, is on record saying that trucks on an average spend 48 hours stranded at different check-posts every trip. The GST in 'one fell swoop' will remove these barriers, thus making India a preferred destination for business. "GST will revolutionise logistics with unified and simplified structure versus multiple taxes at various levels. It will lower the inventories and working capital, reduce documentation, improve asset utilisation, ensure higher turnaround time and efficiencies. We expect the industry to move away from pure vanilla warehousing needs to

contract logistics," Prakash Tulsiani, Executive Director & COO, Allcargo Logistics, tells The Dollar Business.

2. **Exports to climb :-**

If GST improves ease of doing business, can exports be far behind? With uniform taxation and cost efficiencies owing to reduced time and costs in transportation, one obvious effect would be that 'Made in India' products would now be more cost competitive in the global markets. "In the previous tax regime, our exbe ports were sagging, since we also exported a major portion of taxes. Indigenous manufacturers failed to capitalise owing to double taxation. All this will change post GST. And eventually exports from the country will increase," says Nihal Kothari, Chairman, National Council on Indirect Taxes, ASSOCHAM and Executive Director at Khaitan Co. And he is right! We have examples of GST boosting an economy's exports. For instance,New Zealand implemented GST in CY1986 and saw it exports jump from $5,880 million in CY1986 to $7,195 million CY1987, a growth of 22.36%. Similar was the case with Australia, which implemented GST regime in CY2000. Australia's exports grew at a CAGR of 7.9% from $63,870 million in CY2000 to $86,565 million in CY2004.The present system of differential multiple tax regimes across sectors of production and locations leads to distortions in allocation of resources as well as supply chain and warehouse structuring.

3.**Fate of Foreign Trade Policy Schemes :-**

A mixed bag of good and bad news could therefore be on offer for India's exporters.And it will be that way with some sectors emerging as winners, while others losing out on a few advantages. However, what can be a bigger cause of worry for exporters is the ambiguity with respect to various export promotion schemes allowed by India's Foreign Trade Policy (like MEIS, SEIS, EPCG, DBK, Advance Authorisation, etc.) during the initial GST implementation phase. Exporters are allowed to claim refunds on Central Excise, Customs duties and Service Tax against various scrips issued by the Ministry of Commerce. Since Central Excise and Service Tax will be subsumed under GST, exporters may face problems in encashing the much-needed incentives that have been structured to support exports.Asks Shah of Nipha Group, "Exports are zero rated, but GST retains the refund system at the final stage which will mean increased blockage of funds. A number of current export promotion schemes will wither away or get diluted. Similarly, what will happen to our dues during the transition from the current system to GST? How will they be treated?"

Office of the Directorate General of Foreign Trade (DGFT), Ministry of Commerce, GoI, is aware of the issue. D. K. Singh, Additional DGFT, while speaking to The Dollar Business says, "Under the current system, one can pay Customs Duty, Central Excise Duty and Service Tax. But, since Central Excise will be replaced by other taxes such as IGST and SGST under GST, it may not be a smooth transition for our exporters. So, we have requested the Finance Ministry to reconsider and allow us to maintain the scrip." As per him, the matter is currently under examination by the Ministry of Finance.

The current indirect tax regime provides for lower or no Customs Duty on imports for importers who use those imports in producing goods that are subsequently exported. However, under GST, imports would be subject to IGST (CGST plus SGST) and any exemptions or additional levy will not exist. This would provide level-playing field to domestic manufacturers against importers.

In case of special economic zone (SEZs), the various exemptions provided under different schemes would be limited in their applicability to export duty only. Exports or deemed exports

ISSN : 2348-7143
January 2018

would be zero rated, but sale to domestic tariff area (DTA) would be taxable. Exports from these special zones though will get a leg-up by being more cost competitive, owing to reduced logistics costs.

4. Custom Duties :-

The Constitutional Amendment Bill prescribes that import of goods into the territory of India would be deemed to be an inter-state supply, thereby triggering levy of IGST. This deeming fiction has also been incorporated in the Model GST (IGST) Law. As a consequence, the computation of customs duty under the GST regime would have two components, ie, basic customs duty and IGST. The proposed levy of IGST would subsume the current levy of countervailing duty ('CVD') and additional duty of customs ('SAD'). The levy of IGST is likely to be collected by the Customs at the time of import into India and should be payable for each transaction, as against the monthly payment in case of IGST payable on domestic transactions. The importer is likely to report the import transactions and IGST paid on such imports in its monthly returns. Currently, the import related information is captured in multiple returns, where VAT return captures the import purchases while the excise/ service return captures the credit taken on countervailing duties paid on imported goods. Going forward, all this information should form part of the IGST return. The customs function of companies/ importers will need to be integrated with the tax function, while hitherto, the integration of the customs and tax function was limited to availment of credit of the custom duties. However, under the GST regime, the integration should be more than mere credit linkage; for instance, classification for customs purposes may also apply for GST law as well. As per the Model GST Law, the GST should be payable on the transaction value of imported goods plus any duties/ taxes, etc, levied under any statute other than the GST laws. This should mean that while paying IGST on the imported goods, basic customs duty ('BCD') should be added to the transaction value of the imported goods. Additionally, other duties such anti dumping duties, safe guard duties, etc is envisaged to continue as well. This practice is in line with the current regime as well as the global practices where import VAT or GST is payable. Further, the Customs valuation principles have been adopted for GST purposes as well. This will be a new phenomenon that the domestic industry will have to follow especially for services.

Conclusion :

For the industry, a transition into any new tax regime is usually fraught with several challenges and issues. While some of these are one time-short term issues, some others are long term and recurring and could have a lasting impact on the business. With GST in the anvil, it would be prudent for the industry to identify and understand some of these potential issues. Such an understanding is imperative for timely implementation of measures to overcome these issues and avoid potential disruptions they could cause to the business.

References:

1. https://timesofindia.indiatimes.com
2. https://gst.gov.in/
3. www.cbec.gov.in/htdocs-cbec/gst
4. https://en.wikipedia.org/wiki/Goods_and_Services_Tax_(India)

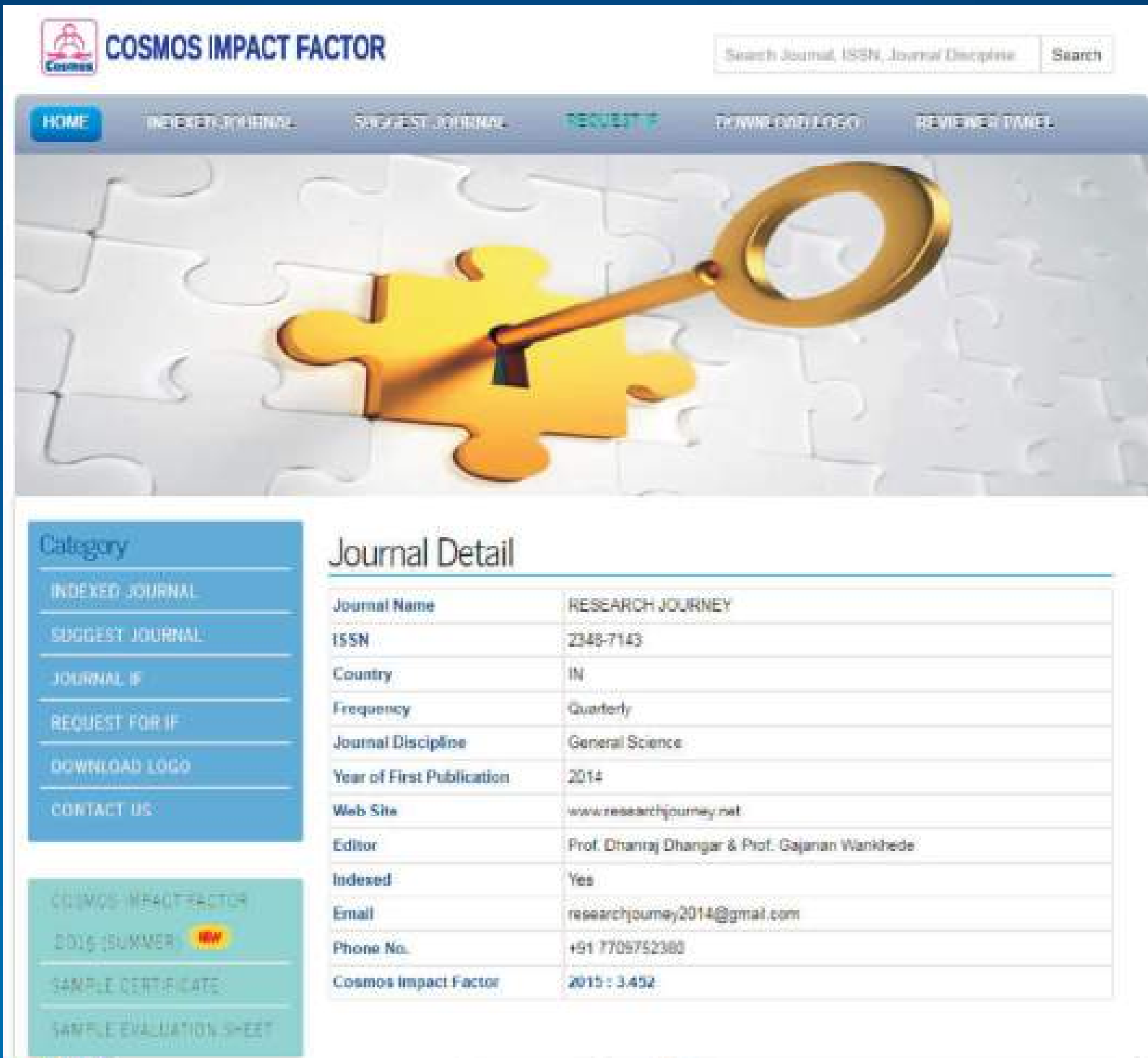
COSMOS IMPACT FACTOR
Search Journal, ISSN, Journal Discipline
Search
HOME
INDEXED JOURNAL
SUGGEST JOURNAL
REQUEST IF
DOWNLOAD LOGO
REVIEWER PANEL
Category
INDEXED JOURNAL
SUGGEST JOURNAL
JOURNAL IF
REQUEST FOR IF
DOWNLOAD LOGO
CONTACT US
COSMOS IMPACT FACTOR
2016 (SUMMER)
SAMPLE CERTIFICATE
SAMPLE EVALUATION SHEET
Journal Detail
Journal Name RESEARCH JOURNEY
ISSN 2348-7143
Country IN
Frequency Quarterly
Journal Discipline General Science
Year of First Publication 2014
Web Site www.researchjourney.net
Editor Prof. Dhanraj Dhangar & Prof. Gajanan Wankhede
Indexed Yes
Email researchjourney2014@gmail.com
Phone No. +91 7709752380
Cosmos Impact Factor 2015 : 3.452

GIF
GLOBAL IMPACT FACTOR
Get Involved
Research Journey
Recently Added Journals

Research Journey

MARATHA VIDYA PRASARAK SAMAJ'S

Art's and Commerce College, Soygaon

Tal. Malegaon, Dist. Nashik

(Affiliated to the Savitribai Phule Pune University)

One Day State Level Seminar on

Impact of GST on Priority Sectors of Indian Economy

11th January 2018

CERTIFICATE

This is to Certify that Ms./Mr./Dr. Prof N. O. Wadgule

of Arts & commerce college Vadnerbhairav

has actively Participated/Presented Paper/Worked as Resource Person in One Day State Level Seminar on **"Impact of GST on Priority Sectors of Indian Economy"** organized by Department of Commerce of Arts & Commerce College, Soygaon and Sponsored by Savitribai Phule Pune University, Pune, on **11th January 2018.**

Prof. Sachin G. Pawar Co-ordinator	Dr. Manoj V. Jagtap Convener	Dr. Hiraman M. Kshirsagar Principal

SHOT ON REDMI NOTE5 PRO
MI DUAL CAMERA

Scanned by CamScanner

AY-2018-19

MAH/MUL/03051/2012
ISSN-2319 9318

Peer Reviewed International Refereed Research Journal

VIDYAWARTA

SPECIAL ISSUE January 2019

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

ARTS AND COMMERCE COLLEGE MAKHAMALABAD, NASHIK

A Two Day

State Level Seminar

On

Psychology and Other Disciplines

On 4th – 5th February 2019

Organized by

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

Arts and Commerce College Makhamalabad, Nashik

Sponsored by

SavitribaiPhule Pune University, Pune

Organizing Committee

Prof. Smt. N.N.Bagul	Prin. Dr.A.P.Patil
Prof.Smt.S.R.Katware	Prof.Dr.V.I.Sonawane

Scanned by CamScanner

INDEX

Sr. No.	Topic	Researcher	Page No.
1	Importance of Psychology in Global Scenario	Dr.Sushama Bhosale	1
2	मानसिक आरोग्य समस्या आणि संवर्धन	डॉ.पी.व्ही.रसाळ	11
3	A Review of Psychometric Measurement of Empathy	Naik, D and Satpute, A	14
4	Secretes of Happiness	Dr.Jaiprakash N. Choube	18
5	Political Psychology & Voting Behaviour	Prof.Dr.Shubhangi D. Rathi	24
6	Psychology and Problems of the today's youth in India	Prof. Sahebrao U. Ahire	30
7	The influence of Psychology on Economic Studies	Prof. Kiran V. Jadhav	37
8	Psychology and Economic Theories	Prof. Dnyaneshwar V. Phad	42
9	Psychology of Indian People Behind Female Feticide and Female Infanticide	Dr. Shubhangi R. Gosavi	45
10	Change in Way of thinking and Habits : Key for Stress Management	CA Dr.Trupti Gamaji Deore	49
11	To Study Emotional Maturity and Parent Child Relationship among Adolescent of Working and Non-working Mothers	Prof.Suvarna G. Shinde	58
12	Psychology of Economical Behaviour – Richard Thaler	Dr.Yuvraj P. Jadhav	65
13	Materialism : A Serious problem for today's youth	Dr.Dnyaneshwar P. Pawar	70
14	Youth of India : Psychological Dimensions, Problems, Lifestyle, Challenges and Needs	Prof. G.A. Panpatil	77
15	Health Benefits and Importance of Yoga	Prof. Hema Shankar Mande	87
16	Stress and its Relationship with self-esteem among women professors	Prof. Savita N. Pingle	91
17	Role of Psychology in Advertisement	Smt. Sangita M. Padvi	95
18	Media Psychology	Prof. S.R. Daund	100
19	Techniques for increasing happiness quotient through spiritual intelligence in adults	Prof. Shweta K. Wani	103
20	Mental Health and Happiness	Prof. Swati B. Pawar	109
21	Psychology & Other Disciplines : Psychology and Current Issues of Women	Prof. Vaishali S. Kshirsagar	112
22	Current Strategies Used in Psychological Advertising	Prof. Harshali B.Kothawade	116
23	The Psychological Impact of Advertising on the Customer Behaviour	Prof.Nilima K. Pawar Prof. Revita P. Jadhav	120

Scanned by CamScanner

Sr. No.	Topic	Researcher	Page No.
24	To study the Effect of gender, Medium of instruction and employment status of the mother on Emotional intelligence, Achievement Orientation and Task Orientation of higher secondary school Children from Pune	Prof. Anand R. Gore	126
25	वर्तनुकीय अर्थशास्त्र सिद्धांत	डॉ.डी.एन.कारे	131
26	योगा करणाऱ्या स्त्रिया आणि योग न करणाऱ्या स्त्रिया यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा तुलनात्मक अभ्यास	प्रा.अश्विनी साळवे-जाधव	135
27	कुटुंब व्यवस्थेच्या मानसिकतेचे अर्थशास्त्र	प्रा.डॉ.आबासो ह. शिंदे	142
28	The Effect of Meditation on Physiological Parameter	Prof.Amol V. Tisge	147
29	मानसशास्त्र आणि ताण व्यवस्थापन	प्रा.सुभाष दिलीप पवार	151
30	कबड्डी खेळात मातीच्या मैदानावर खेळाडूंकडून खेळल्या जाणाऱ्या आक्रमक कौशल्यांचा अभ्यास.	डॉ.सारिका प्र. जगताप	158
31	योग आणि मानसिक स्वास्थ	श्रीमती एस.एस.क्षिरसागर	161
32	मानसशास्त्र आणि शिक्षण : योग, खेळ	रूचिरा सुर्यकांत चव्हाण	164
33	मानसशास्त्राचा अर्थशास्त्रीय दृष्टीकोनातून अभ्यास	प्रा.डॉ.गोरक्षनाथ आर. पिंगळे	168
34	मानसशास्त्र आणि ताणतणाव व्यवस्थापन	प्रा.सोनाली रामदास कतवारे	174
35	उपभोक्त्यांच्या मानसशास्त्रीय दृष्टीकोनातून अभ्यास	प्रा.श्रीमती कल्पना एस. चोपडे	179
36	ताणतणावाचे व्यवस्थापन	वैशाली राजाराम खालकर	186
37	मनसजगता (माईडफुलनेस) उपचार पद्धती (आनंद)	प्रा.योगिता जाधव	188
38	ग्राहकांच्या मानसिकतेचा अभ्यास	कु.प्रियंका सुरेश आहेर व कु.सोनी नंदू वाजे	191
39	मनोविकृत मानसशास्त्र-चिंता विकृती	अश्विनी डी. जाधव भावना एम. आखाडे	194
40	Social Problems of Personality and Emotional Intelligence among the Social Network User	Prof. Sandeep S. Gaikwad Prof. Nilesh V. Nikam	199
41	सामाजिक मानसशास्त्र सिध्दांत आणि पद्धत	सौ.सिमा देवरे	205
42	Social & Personal Management of Working Woman (IT & Non IT) Using Marriage Attitude Scale	Prof. Smt. Nalini N. Bagul	211
43	The Role of 'Stress' in Sports	Prof. Vikrant S. Rajole	214
44	मानसशास्त्र आणि ताणतणाव व्यवस्थापन	रश्मी पवार / पुनम माळी	218
45	विद्यार्थी व महिलांकरिता योग	डॉ.मिनाक्षी एच. गवळी	221

Scanned by CamScanner

PEER REVIEWED INTERNATIONAL REFERRED RESEARCH JOURNAL
Impact Factor : 5.234 Special Issue : Psychology and Other Disciplines
ISSN : 2319-9318
January 2019

MEDIA PSYCHOLOGY

Prof. S. R. Daund
Assistant Prof. M. V. P. Arts & Com College,
Vadner Bhairav, Chandwad, Nashik
Maharashtra, India.

Abstract

Media Psychology is a new academic and applied disipline emerging in response to the proliferation of communication in the last fifty years. While there is much interest in the field, there is little agreement in defining media psychology.

This paper discusses the "What is Media Psychology" Two different views of media psychology.

1) Psychologists who use media to disseminate psychology information.

2) Using psychology for the analysis of media use, development and application.

Keywords. : Media Psychology.

Introduction

The last half century of changes in Media and communication technologies are transforming individual lives, popular culture and global economics relations. Public and academic recognition of the integration of media into daily life has reached critical mass and the demand across society for an understanding of how to think about the things they see, hear and use every day is widly apparent. Media Psychology is the result. Some view the official emergence of media psychology as a separate field with the creation of the media psychology.

Division 46 in the America Psychologial Association (APA) in the 1980 (Fischoff 2005) An exact definition of media psychology is a work in progress because media technologies changes so rapidly.

The Evalving Definition of Medai Psycholgy

In spite of the obvious need, there is little consensus as to what media psychology actually is and does. Definitions within the profession vary from a narraow performanceecentric view of psychologists in the media, to a global view of media role in society (Gregory et al. 2007) It is important to sift through the research for strains of communaity, but a definition for any field should not be created by locking backward and certainly not in one that changes as

ISSN : 2319-9318
January 2019

rapidly as media psychology. A definition does several things.

1) It sets the compass and standards of a field

2) It frames the work of its practitioners

3) It creates an intellectual base camp for exchange and integration

4) It informs the public

Media Types Theme

Respondents employed the word " Media" to describe media psychology in 65% of the response. It appears much more frequently than specific media types of the media types indentified. " Traditional Media" television, film, movies, radio, magazines, journals and news papers - were 3 times more prevalent than those of " New Media " internet, computers, video games.

Media psychology is the branch of psychology that focuses on the relationship between human behavior and the media.This branch is a relatively new field of study because of advancement in technology.It uses various methods of critical analysis and investigation to develop a working model of a user's perception on media experience. These methods are used for society as a whole and on an individual basis. Media psychology are able to perform activities that include consulting, design, and production in various media like television, video games, films, and news broadcasting.

Conclusion

We view this study as an exploralory forcly to start a diologue in an emerging and important field. We hope to this study provides a framework and baseline for future research and educational efforts.

We thing there is potential for understanding the perception of media effects and import. Both areas will be important for further study as they hold implications for the effectiveness of media applications in areas such as education, health case and public policy.

Revaluations need new paradigms (Kuhn 1970)

As psychologists and media professionals, we are trained and mentored by psychologists as well as media and communications scholars and professionals, many of whom learned from models withing these distinct academic fields. In defining media psychology, we have an opportunity to establish a new paradigm that breaks free of traditional structures and engages the best minds across many disciplines.

Scanned by CamScanner

ISSN : 2319-9318
January 2019

References

Auter, Philip J. 2007. " porlable social groups : willingness to communicate, interpersonal communication gralifications, and cell phone use amoung young adults;" International Journal of Mobile communication 5 (2) : 139-156.

- Bandura, Albert.1986. Social Foundations of Thought and Action. Englewood Cliffs, NJ : Prenlice – Hall Inc.
- Giles, David C.2003. Media Psychology. Mahwah NewJersey : Lawrence Edbaum Associates.
- Media Psychology Division 46 N.D "Media Psychology " American Psychologial Asociation Accessed October 8, 2007. Http:// www.apa.org/divisions/div46/.
- Wilson, T.D 1999. Models in information behavior research. Journal Of102Documentation 55(3):249-270.

Scanned by CamScanner